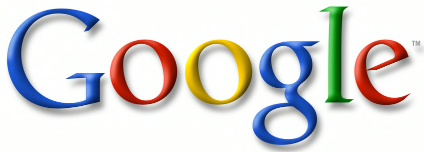

WIDENER
HN NS8U 0

THE DANTE COLLECTION

Dante.

Tragisk Drama

af

Chr. K. F. Molbech.

Kiøbenhavn.
I den Gyldendalske Boghandling.
Thieles Bogtrykkeri.
1852.

Dante.

Drama i fem Acter.

Personerne.

Carl af Valois, Prinds af Frankrig.
Cardinalen.
Dante Alighieri.
Casella, hans Ven, Musiker.
Folco Portinari, Adelsmand.
Beatrice, hans Datter.
Benedetta, hendes Amme.
Simon Bardi.
Corso Donati.
Berto.
Bandello.
Filippo.
Dino, Digter.
(Simon Bardi – Dino: Florentinske Adelsmænd.)
Guido Bella, Guldsmed.
En Læge.
Guillaume, en fransk Ridder.
En Spekhøker.
En Barbeer.
En Vaabensmed.
En Borger fra Mailand.
En Herold.
En Taarnvægter.
En Dreng.
En Kriger.
Adelsmænd, Borgere, Priorer, Præster af Cardinalens Følge, franske Riddere, Landsknegte.

Handlingen foregaaer i Florents i Aaret 1302.

Første Act.

Første Scene.

Et Værelse i Alighieriernes Huus i Florents. Dante sidder i Forgrunden ved et Bord og skriver.

Dante.

"Jeg fører ind til Staden, fuld af Jammer,
"Jeg fører ind til evig Kval og Møie,
"Jeg fører ind til de Fordømtes Flammer.
"Retfærdighed bevæged først min høie
"Bygmesters Aand, og de, mig bygged, vare
"Almagt, Alkiærlighed, Alviisdoms Øie.
"Før mig var ei de skabte Væsners Skare,
"Kun evige, og jeg skal evig stande:
"I, som indtræde, lader Haabet fare!"
(afbrydende)
Ved Himlen, ingen bedre Indskrift veed jeg
I denne Stund at sætte over Florents,
End den, jeg der har skrevet over Helved.

Ja, dersom Alpekiæden kløvet var,
Og hvælvet til en Port, der kunde hugges
Den samme Indskrift som et Varselstegn:
Jeg fører ind til Landet, fuldt af Jammer.
Igien forstyrres jeg af disse Tanker,
Italiens Skiændsel sidder som en Piil
Dybt i mit Bryst, den kan ei drages ud,
Troer jeg, før Livet svinder med det samme.

(skriver igien)

"Veeraab og Suk og Hulken, Klager vilde
"Gienløde fra den stiernetomme Himmel,
"Saa jeg fornam min Graad paa Kinden trille.
"Forfærdelige Tunger, selsom Stimmel
"Af Vredesskrig, Ord, hvori Sorgen bæver,
"Og Hænders Slag, og hæse Stemmers Brimmel
"En Tummel vakte, der bestandig svæver
"Rundt i den evig mørke Luft derinde,
"Som Sandet, naar en Hvirvelvind sig hæver."

(afbrydende)

Jeg har seet Mænd, der siunkne var saa dybt,
Som om de var Naturens Oplagssteder
For Vellyst, Drukkenskab og alle Laster,
Naar de blev rystet af en kraftig Arm,
Opslaae de slummertunge Øienlaage,
Og træde fast i Jorden med de matte,

Marvløse Been, og leve Livet om,
Gienfødte; kan et Land da ei gienfødes?
Jeg har seet Stierner vandre bort og slukkes,
Og atter tændes, naar de havde fuldendt
Det store Kredsløb giennem Himmelrummet;
Kan ei et Land, hvis Hæder er udslukket,
Faae Glands paany og lyse giennem Tiden?
O Drømme, Drømme! kunde I faae Mæle,
Som Hades' Skygger, ved at drikke Blod,
Jeg gav Jer hver en Draabe af mit Legem.

Anden Scene.

Dante. Casella kommer ind, støttende **Guido Bella.**

Casella.

Kom kun herind, her er du sikker, Mand!
Slig Vandeskal af Planker og af Muursteen
Kan taale flere Stød end din, min Ven!
(til Dante)
Undskyld os, at vi banked ei paa Døren;
Men der er En, som saa uhøflig haardt
Har nylig banket paa hos denne Mand,
At end hans Hiernekammer giver Gienlyd.

Dante.

Kom, lad ham sætte sig; tal, er du saaret?

Guido Bella.

Kun lidt bedøvet af det stærke Slag.

Casella.

Saa du har faaet et Slag? Jeg tænkte nok,
Dengang jeg saae dig ligge der paa Gaden
Midt i det stærke Solskin: han maa have
En Grund, hvorfor han ikke søger Skyggen.
Saa du har faaet et Slag? Høist mærkeligt,
Især paa denne Tid og her i Florents;
Thi Slag er næstendeel saa sieldne her,
Som Hagl om Vinteren og modne Pærer
Ved Sommertid.

Dante.

Der, tag dig en Drik Viin,
Og vask din Pande, prøv om du kan staae.

Guido.

Tak, det er bedre nu, jeg er kun svimmel.

Casella.

Godt giort, mit gamle Barn! nys krøb du knap,
Nu kan du alt gaae ene.

Guido.

Veed I ikke,
Man voxer hurtig efter saadant Slag.

Casella.

Og man faaer Kræfter til at slaae igien;
Er det ei saa din fromme Mening?

Guido.

Hævnen
Groer altid bedst hvor Fiendens Sværd har pløiet.

Casella.

Godt sagt, ved Bacchus! hør, af dette Ordsprog
Jeg næsten giette kan, at du har Fiender.

Guido.

Saa giette I ei feil.

Casella.

Og dog det undrer
Dig, at du faaer et Slag?

Guido.

Det undrer ikke,
Det harmer mig.

Casella.

Det bør det ikke heller;
Det Ene er en Følge af det Andet,
En simpel, som at Pigneæbler falde
Dig ned i Hovedet, naar du ryster Træet.

Guido.

Men jeg har ikke rystet Ufreds Træ,

Jeg gik min Gang fredsommelig, alene,
Da kom han over mig.

Casella.

Hør, sig mig, Ven!
Du veed, vor gode Stad er som til Dands
Skilt ad i to Quadriller; hvergang Klokken
I Slottet ringer Storm, saa er det Tegn,
At Dandsen er begyndt, og det saa ivrig,
At mangen En har tabt sit Veir derved.
Jeg seer kun til, men ta'er jeg ikke feil,
Er du Forbandier vist; ved hvilken Trop?

Guido.

Jeg er en Guelf og hører til de Hvide;
Mit Navn er Guido Bella, jeg er Formand
For Guldsmedlauget, og jeg boer ved Arno.

Casella.

Er du en Hvid? Saa tør jeg næsten sværge,
At han, som nylig slog dig, var en Sort.

Guido.

Der traf I Skiven netop midt i Centrum;
Thi det var Corso selv.

Dante.

Corso Donati!
Fortæl, hvor gik det til?

Guido.

Jeg kom fra Messen,
Just som han red igiennem Gaden her.
Saasnart han saae mig, styred han sin Ganger
Ind hvor jeg gik — og jeg var vaabenløs!
O, hvorfor havde jeg dog ei et Vaaben!
Af Veien! raabte han, og derpaa slog han
Mig med sin Klinge, saa jeg sank til Jord.

Dante.

Ha, det var skiændigt!

Guido.

Hører I, han slog mig,
Mig, en fribaaren Mand, en Florentiner,
Mig slog han, som man slaaer et dovent Muuldyr.

Casella.

Du feiler, Ven! Sit Muuldyr slaaer man ikke
Saa haardt paa, at det styrter; saa blev man
Jo nødt at gaae tilfods.

Dante.

Spøg ei Casella!
Ved Himlen! det er haardt at blive slaaet.

Casella.

Især at blive slaaet haardt.

Guido.

Hvor staaer

Den Lov vel streven, at en Adelsmand
Kan slaae en Borger i det frie Florents?
I kiende Tingenes Natur og Væsen,
I lærde Herrer! Er en Almuesmand
Af ringere Stoffer bygget, end en Ridder?
Fordi min Ryg blev krummet under Arbeid
Og mine Hænder grove ved mit Haandværk,
Har jeg ei Kiød og Blod og Siæl og Hierte
Saavel som Adelsmanden? Han deroppe,
Vor fælles Mester, lader Solen skinne
Og tænder sine Stierner vel saa klart
For mig, som for en Ridder; han har ikke
Giort nogen Forskiel paa os.

Casella.

Mener du?
Har han ei Forskiel giort paa Sort og Hvidt?
Sort er Vorherres Livcouleur for Tiden,
Og af de Sorte, hans udvalgte Folk,
Er Stadens Raad jo sammensat — jeg ønsker,
At de maa herske lykkeligt, i Fred,
Indtil det næste Valg — som er imorgen.

Guido.

Men ei een Time længer, fik jeg raade.
Blodsugere de er, Ildgierningsmænd,
Bestukne Dommere; der findes ikke

Een Almuesmand, som ei forbander dem.
Hvad vi har sparet i vort Ansigts Sved,
Det rane de, de brænde vore Huse,
De jage vore Sønner ud af Landet
Og skiænde vore Døttre! Kunde de
Af Solen smelte Guld og Sølv af Maanen,
De lod os gaae i Mørke! Vore Love
Kuldkaste de, og vore Rettigheder
De agte liig det Støv, hvorpaa de træde.
Hvis jeg nu klaged over dette Slag,
Saasom det er min Ret, troer I da ikke,
Jeg blev forhaanet, bundet, kastet dybt i Fængsel,
Til jeg løskiøbte mig for alt mit Gods?

Casella.

Saa vilde jeg i dit Sted ikke klage.

Guido.

Hvor har de deres Ret, hvor staaer den skreven?
Paa deres Skiolde, deres tykke Mure?
Men vi har Spyd og Øxer, deres Huse
Kan sagtens ogsaa brænde, tænker jeg.

Dante.

Du taler kiækt.

Guido.

Ei mere kiækt, end hundred,
Ja tusind Borgere, som jeg, der vente

Kun paa at bryde det forhadte Aag.
Jeg veed, i Eders Hierte, Mester Dante!
Er I med os.

Dante.

Hvor kiender du mit Hierte?

Guido.

Det kiender jeg af Eders skiønne Sange,
Der gaae fra Mund til Mund imellem os.

Casella.

Saa kiender du vel mit af Melodien,
De synges efter, eller af den Tavle,
Hvorpaa jeg Noder skrev.

Guido.

I spøger gierne,
Dog troer jeg, hvis det stod til Jer, Casella!
I kasted Luthen bort og svang et Sværd
For Folkets Frihed og det gamle Florents.

Casella.

For Florents — ja! for Folkets Frihed — nu,
Det kommer an derpaa. Seer du, min Ven!
At blive fri, er, som at spise meget,
En Vane kun; naar Folket bliver frit,
Forsluger det sig saare let i Føden,
Og Frihed er en Mad, som puster op
Og giver onde Drømme; men at sulte,

At spise lidt og drikke endnu mindre,
Giør Siælen blid og Kroppen let at styre.
Gud være med dig, Ven! Vi er to stille,
Beskedne Sangere, leve for os selv,
Og tage liden Deel i Verdens Tummel.
Vi flyve over Tiden hen, omtrent
Som naar to Lærker over Marken flyve;
Hvad der skeer under os, det see vi paa,
Men tage ellers ingen Deel deri.

Guido.

Jeg takker da for Eders Hielp og Pleie,
Og ønsker, jeg kan hielpe Jer igien.

Casella.

Tøv, skal du faae et Raad endnu for Slaget!
Hvis Svien bliver ved, saa bild dig ind,
Du drak en Fogliette Viin formeget,
Og faldt omkuld og stødte dig i Faldet.

Guido

(lægger Haanden paa Hiertet.)

Men Svien her, har I et Raad for den?

Casella.

Ja den er værre, dog, jeg veed et Raad.
Send Bud endnu idag til dine Venner,
Saamange som du kan, og sig til dem,
At de skal sende Bud igien til deres;

Imorgen er Priorvalg, alle Hvide
Bevæbnede skal møde da paa Pladsen.

Guido.

Og der?

Casella.

Der skal de stemme paa Priorer,
Naturligviis, hvad ellers?

Guido.

Jeg forstaaer Jer.
Farvel I ædle Herrer!

Dante.

Gaa med Gud.

(Guido gaaer.)

Tredie Scene.

Dante. Casella.

Dante.

Jeg skriver ingen Sange meer, Casella!

Casella.

Saa bliver Dino glad, han paastaaer altid,
Det er kun Tidens slette Smag, der giør,
At Ingen synge vil hans Sirventeser.
Naar du nu ikke skriver meer, saa bliver
Der Hungersnød paa Vers, som i Pistoia

Paa Føde, dengang Byen blev beleiret.
De stakkels Folk derinde spiste Rotter,
Vi komme til at tære Dinos Vers.

Dante.

Jeg synger ikke længer; Eders Smiger
Har stundom kaldet mig Italiens Orpheus —
Ja, kunde jeg som han, ved mine Sange
Bevæge disse klippehaarde Hierter
Til enigen, i Fred at slutte sig
Fast som en Muur omkring Italiens Hauge,
Saa var det værd at synge! Kunde jeg,
Som Orpheus sang sin Hustru frem af Graven,
Ved mine Sange faae Italiens Hæder,
Der ligger bleg, forraadnet som et Liig,
Til ung og frisk at opstaae fra de Døde..

Casella.

Og strax derpaa, liig Orpheus Hustru, synke
Ned hvor den kom fra, mens du Stakkel stod
Som Enkemanden med to tomme Hænder.

Dante.

Nei, nei, Casella! havde jeg kun Lunger,
Saa stærke, saa min Stemme kunde høres,
Jeg vilde raabe: Vaagn Italia!
Vaagn op, Syvsoverske! høit lyser Dagen!

Casella.

Veed du, hvad saa Italia vilde giøre?
Hun vilde aabne Øiet, see paa dig,
Og vende sig og sige: lad mig ligge.

Dante.

Saa raabte jeg igien og mere høit.

Casella.

Saa giorde hun, hvad selv du giør i Søvne,
Naar du forstyrres af en næsviis Myg,
Saa slog hun dig ihiel.

Dante.

Hvis i mit Legem,
I denne skrøbelige Væv af Nerver,
I disse Aarers hemmelige Gange,
Hvor Siælen som en eenlig Fange boer,
Der var en lønlig Kraft, som kunde læge
Italiens dybe Saar og giøre Landet
Enigt og stærkt: jeg vilde aabne selv
Mit Bryst med Fryd og lade Blodet strømme.

Casella.

Paa Enighed, mig synes, er ei Mangel
Italien er saa enigt, at det bliver
Uenigt jo af lutter Enighed.
Er ei hans Hellighed selv, Paven, enig
Med Cardinalerne; de hellige Fædre

Med alle Bisкopper, og de igien
Med Præster og med Munke om at suge
Den sidste Skilling ud af Folkets Lomme?
Er Ghibellinerne ei enige om
At hade Guelferne? Er ei de Sorte
Enige med hinanden om at jage
Saamange Hvide, som de kan, af Landet?
Det, synes mig, er nok af Enighed;
Vil du ha'e meer endnu?

Dante.

Din Spot er bitter,
Men den er sand. O, hvilket Sørgesyn,
I denne Stund at skue over Landet!
Hvorhen jeg seer, har Ufreds onde Dæmon
Afsvedet Markens Sæd og nedbrændt Huse.
Florents og Pisa kæmpe hist paa Sletten,
To vilde Tyre liig med blodigt Øie;
I Feide ligger Genua med det stolte,
Havkrandsede Venedig, og de stride
Som naar to Fiskeørne slaaes om Byttet.
Ei mindre stærk er Hadets Ild imellem
Pistoia og Arezzo; i Verona
Blodfarves Gaden daglig, naar der kæmpes
Imellem Capellettier og Montecchier;
Ja, selv i Rom, hvor Hiordens Hyrde sidder,

Slaaes Lammene som Ulve, og Campagnen,
Det store Gravsted for en svunden Old,
Gienlyder af Orsinis vilde Skrig
Og af Colonnas Kampraab. Og i Florents,
Er det vel bedre der? Forbandet være
Den Tid, da første Gang en Sort drog Sværdet
Imod en Hvid, og disse Navne fødtes!

Casella.

Hvad hielper det, du kaster Steen paa Tiden,
Du naaer den ikke.

Dante.

Han, som skulde styre
Den vilde Tvedragt, og i Mailand sætte
Jernkronen paa sit kongelige Hoved,
Hvad giør vel han i denne Stund?

Casella.

Han sidder
Formodentlig tilbords, thi det er Middag;
Og saasom ei blot Reisere føle Sult,
Men ogsaa Spillemænd, vil jeg gaae hen
Og giøre ligesaa. Gaaer du til Festen?

Dante.

Til hvilken?

Casella.

Portinaris Foraarshøitid.

Dante.

Jeg har ei Lyst idag, jeg er ei oplagt.

Casella.

Hvor I Poeter dog er lykkelige!
I har et Frisprog, der i Eders Mund
Som en fuldvægtig Guldmynt altid gielder:
"Jeg er ei oplagt" — stundom vil det sige,
Som naar en Creditor paa Døren banker,
"Jeg har Besøg af Musen, gaa din Vei!"
Til andre Tider, for Exempel naar
En Brudgom beder om et Bryllupsvers,
Saa vil det sige: "Musen er ei hos mig."
Engang naar Døden kommer med sin Lee,
Saa siger du vel blot: "Jeg er ei oplagt."
Farvel, min Ven!

Dante.

Farvel!

Casella.

Hør, det er sandt!
Veed du, at Messer Folcos Datter er
Fra Klostret kommen hiem?

Dante.

Er Beatrice!

Casella.

See, hvor dit Øie flammer! Jeg, som troede,

Du havde glemt den Barndomskiærlighed
Forlængesiden, over Landets Nød
Og alle disse Sorger, som du giør dig.

Dante.

Fordi der trækker Skyer op om Dagen,
Man glemmer ei den lyse Morgenstund,
Da Fugle sang og Duggen laae paa Blomster.

Casella.

Nu gaaer du vel til Festen?

Dante.

Ja, jeg følger!
Min Siæl vil svales i Erindrings Bølger!

(begge gaae.)

Fierde Scene.

Skuepladsen forandres til en Sal i Donatiernes Huus.

Simon Bardi. Berto.

Simon Bardi.

I gaaer for vidt, Signor! jeg vil ei give
Min Stemme til slig Voldsomhed.

Berto.

I vil ei!
I kalder Jer en Adelsmand, en Sort,
Og vil ei stække Vingen paa de Hvide?

Simon Bardi.

Jeg er saa god en Adelsmand, som I,
Og gaaer saa langt, en Adelsmand bør gaae;
Men, ved Guds Blod, I faaer mig ikke længer!
Forlængst er Folkets Vinge stækket alt,
Hvi skal man rive nu de sidste Fiær
Af dette nøgne, hielpeløse Legem?

Berto.

Den Fugl er ikke nøgen, som har Guldfiær,
Den er ei hielpeløs, som har et Næb
Og skarpe Kløer.

S. Bardi.

Ved Himlen! ei det skulde
Mig undre, om de undertrykte Guelfer
Snart vendte Næb og Kløer imod os.
Det giærer stærkt i Folket, med hver Dag
Dets Aasyn bliver mere mørkt, og Sukket
Forvandles til et Skrig og Haanden knyttes.

Berto.

Just derfor er det Tid, nu med eet Slag
At lamme denne Haand og kvæle Skriget.
Imorgen er Priorvalg; som I veed,
Det Messer Corsos Forslag er, at Alle
Vi, som er samlet her, med vore Venner

Paa Torvet møde; der vi tvinge Folket
At vælge de Priorer, som vi vil.

S. Bardi.

Og naar saa det er skeet?

Berto.

Her er en Liste
Paa Borgere, som skulle landsforvises.

S. Bardi.

De er vel alle rige?

Berto.

Ja, de Fleste;
Ved Lov tilhører deres Gods da Staten...

S. Bardi.

Og Staten, det er os — godt, jeg forstaaer Jer.
Hvad saa?

Berto.

Priorerne faae Løn af Byen;
Enhver af dem sex tusinde Floriner,
Og Gonfalonieren tolv — det Embed
Har Messer Corso forbeholdt sig selv.
Paa hvert et Haandværk lægges dobbelt Skat,
Og ikkun Adelsmænd maae bære Vaaben.
Her staaer det Alt — vil I saa underskrive?
Paa Jer Samvittighed skal det ei tynge;

Snart kommer Cardinalen hid; det hedder,
At Paven sender ham for Fred at mægle
Imellem os og Borgerne, men viid,
Ham har vi vundet, og i Pavens Navn
Vil han bekræfte Alt, hvad der er skeet.
Snart kommer ogsaa Carl af Valois,
Den franske Fyrste, han er alt i Pisa,
Dog derom siden. Skriver I saa under?

S. Bardi.

Nei, Messer Berto! nei, jeg giør det ikke.
Jeg er en Sort, ved Fødsel og ved Vane
Staaer jeg paa Eders Side; men slig Vold
Jeg øver ei; der er en Stemme her,
Som siger mig: saavidt og ikke længer.

(Man hører Raab og Latter bag Scenen.)

Hør disse drukne Ungersvendes Skrig!
Som vilde Hunde hyle de; kan I
Forsvare for Jer selv at slippe Kobblet
Ud i den værgeløse By — nu vel!
Jeg kan det ei, jeg underskriver ikke.

Berto.

Hør blot, I misforstaaer — der er de Andre!
Følg mig herhen, saa tale vi om Tingen.

Femte Scene.

De Forrige. Filippo, Bandello og flere Adelsmænd komme ind fra et Sideværelse, nogle med Bægere i Haanden.

Filippo.

Her er et Tærningbord, her kan vi spille
Til Messer Corso kommer. Holla, Venner!
Bandello, Giacopo, og du Giovanni!
Kom tømte Lommer, skal I blive fulde!
(afs.) Kom fulde Lommer, skal I blive tømte!
Jeg sætter ti Floriner, hvo vil holde?

En Adelsmand.

Min Pung er tom.

En Anden.

Min trænger til at fyldes.

En Tredie.

Min Pung var fuld.

Bandello.

Og min kan blive fyldt.

Første Adelsmand.

Jeg troer det knap, Bandello!

Bandello.

Hvorfor ikke?

Første Adelsmand.

For der er Hul i Bunden, Sol og Maane
Kan skinne gjennem den.

Vandello.

Hvo der fornærmer
Min Pung, fornærmer mig, thi jeg er selv . . .

Første Adelsmand.

En hullet Silkepung foruden Indhold.

Filippo.

Godt sagt, ved Bacchus! stik den Trumf, Vandello!

Vandello.

Ved alle Hellige! jeg skal stikke ham,
Saa han skal blive selv en hullet Pung!

Filippo.

Tys, holdt Vandello! stik dit Sværd i Skeden!
Hvad giør det, at din Pung er tom idag,
Naar du Prior er bleven, kan den fyldes.
Kom nu og kast!

Vandello.

Ja, hvorom skal vi spille?

Filippo.

Vi spille om det Bytte, som vi faae,
Naar alle Hvide jaget er af Landet.

Alle.

Om Byttet! Bravo! lad os slaae om Byttet!

Filippo.

I kiende Alle Cavalcantis Landsted
Med Marmorpillerne, ved Arnofloden?

Alle.

Ja vist, ja vist!

Filippo.

Hvad troer I, det er værd?

Første Adelsmand.

Titusinde Floriner.

Filippo.

Vi vil sætte
Femtusind ikkun, i Betragtning af,
At vi jo faae det selv for Røverkiøb.
Hver af os skyder ind paa Æresord
Femhundrede Floriner; Den, som vinder,
Ham hører Huset til.

Bandello.

For Pengene
Giør vi et Giæstebud.

Filippo (afsides).

Ja, hvis I faaer dem.

Første Adelsmand.

Jeg har alt slaaet Tre!

Anden Adelsmand.

Saa slaaer jeg efter!

Filippo.

Det næste Slag er mit.

Bandello.

Jeg vinder Huset,
See, jeg har slaaet Fem!

Tredie Adelsmand.

Men jeg slog Sex!

Filippo.

Landstedet er Giovannis, og den tykke
Signora Cavalcanti følger med.
Hvem er den næste paa Forviisningslisten?

Bandello.

Guldsmeden Guido Bella.

Filippo.

Men hans Huus
Er Intet værd, en sort, forrøget Rønne.

Bandello.

Er Huset sort, saa er hans Datter hvid;
Vi slaae om Guidos smukke Datter Bianca!

Filippo.

Hvad er hun værd?

Første Adelsmand.

Femhundrede Floriner.

Bandello.

Femtusinde, du Gnier! kom og slaae!
Ved Venus, hun er min!

Filippo.

Og ved Actæon!

Jeg spaaer, hun bliver ikke din alene.

Bandello.

Jeg venter ikke til imorgen, kan

Jeg Pigen faae idag, saa ta'er jeg hende.

Filippo.

Du har vor Fuldmagt.

Berto.

Der er Meßser Corso!

(Alle træde noget tilside.)

Siette Scene.

De Forrige, undtagen Simon Bardi. **Corso Donati** kommer hurtig ind.

Corso Donati.

Nu, ved de hellige Martyrers Been!

Det er den sidste Dag, de hvide Skurke

Skal aande denne Luft! Før skal jeg kvæle

Dem Alle selv med mine egne Hænder!

Flere.

Hvad er der skeet?

Corso.

Her, ved min egen Port,

Fløi der en Steen saa tæt forbi mit Hoved,
Som den var sendt af Døden for at hviske
Et Budskab i mit Øre.

Filippo.

Blev I truffet?

Corso.

Min sorte Hest blev truffet, saa den styrted.

Filippo.

Hvor kom den fra?

Corso.

Et vittigt Spørgsmaal! Troer du,
At Vinden blæser Stene henad Gaden?
Maaskee du mener, Maanen er itu,
Saa Stykker af den falde ned fra Luften?
Den kom fra en forbandet Hvid, og gid
Hans Haand maa visne bort, hvo han saa var!
(til Berto)
Hvad har I her udrettet nu imens?
Er de her Alle, har de underskrevet?

Berto.

De er her Alle; ikkun Messer Folco,
Han giver, som I veed, en Fest idag,
Og har ei Tid at komme.

Corso.

Men hans Navn?

Berto.

Det har han strevet her foran de Andres.
Der er kun Een, som ei har understrevet . . .

Corso.

Vist Simon Bardi!

Berto.

I har giettet rigtigt.

Corso.

Han talte vel om Pligt, Samvittighed,
Og Dyd og Ære, alle disse Feigheds
Og usfel Vankelmodigheds Herolder,
Som Febergysen faae ved Syn af Blod,
Og blæse til Retraite naar det gielder.

Berto.

Han meente, det var Uret, Synd mod Himlen,
Og Gud veed hvad; han bliver i sit Huus,
Og vasker sine Hænder som Pilatus.

Corso.

Saa er det godt, hans Hielp behøves ikke;
Er han blot ei imod os, er han med os.
Han siger, det er Synd mod Himlen — bah!
Den Synd ta'er jeg paa mig; hvad er vel Himlen?
Vind, Skyer, Luft, og hundred slige Synder
Min Skulder bære skal saa let som Luften.

Nu Haand paa Værket! Alle sorte Guelfer,
Som her forsamlet er, mærk paa mit Ord!
Naar Slottets store Klokke kalder Folket
Til Torvet for at vælge, møder I
Bevæbnede, Enhver med sine Svende,
Og samler Jer omkring den sorte Fane.
Jeg rider selv i denne Stund til Pisa,
Men kommer førend Morgengry tilbage
Med hundred Hestfolk, som er lovet mig
Af Carlo Valois, den franske Prinds.
Vi vælge da Priorer af vor Midte,
Og som jeg knuger dette Bæger sammen,
Saa skal vi knuge Florents, til de Hvide
Udpresset er saa reent som Vinen her!
Et andet Bæger hid! Skaal for imorgen!
Skaal for de nye Priorer!

Berto.

Skaal for Corso,
For Gonfalonieren!

Alle.

Leve Corso!

(Corso gaaer, de Andre følge ham.)

Syvende Scene.

Skuepladsen forandres til Folco Portinaris Hauge. Den er smykket til Foraarsfesten, og opfyldt med Giester af alle Stænder, som komme og gaae.

Folco Portinari, Dante, Casella, Dino, Bandello, Filippo, Berto, Simon Bardi og flere Adelsmænd. **Beatrice, Benedetta.** Siden **Guido Bella.**

Folco Portinari.

I hulde Damer! Frøkener og Fruer,
Hvis Skiønhed lyser høit ved denne Fest,
Og smykker den, som Solen smykker Himlen!
I ædle Herrer, der liig troe Drabanter
Bevæge Jer om disse gyldne Sole!
I Borgerfolk! I, der som Himmellegmer
Af ringere Art, er af Naturen mørke,
Og faaer Jert Lys fra hine ædle Stierner!
Velkommen i det Grønne! hielpes ad,
Som I kan bedst, at dræbe denne Slange,
Man kalder Tid, som daglig slaaes ihiel,
Men daglig lever op igien, og gnaver
Skiult paa vor Livstraad! Søger Hver især
Den Moro, som sig passer for hans Alder
Og Smag og Temperament: I, som vil dandse,
Hist hører I Musiken! I, som elske
Tærningens Lyd meer end Fiol og Fløite!
Hist henne staaer et Bord beredt for Jer!

Og I, som foretrække, Par og Par,
At vandre sammen i de dunkle Gange —
Jeg kiender det, jeg selv var ung engang —
I har Jer Frihed — men forvild Jer ikke!
Dog før I skilles ad, tillad, at her
Jeg forestiller Eder først min Datter,
Madonna Beatrice Portinari,
Fra Klostret kommen nys. Om hendes Væsen
Og Egenskaber, samt om hendes Ydre,
Forbyder mig Beskedenhed at tale;
Man siger, hun er ei sin Fader ulig.
Jeg anbefaler hende, ædle Damer!
Til Eders Gunst, lær hende snildt at bruge
Til Angreb som til Forsvar disse Vaaben,
Meer farlige end Piil og Sværd og Landse,
Hvormed Naturen rusted Eders Kiøn.

Dante.

Saae du, Casella! nogentid en Kvinde,
Der var saa deilig?

Casella.

Som? hvem mener du?
Thi Selskabet er stort, og jeg tør vædde,
Hver af dem troer, at hun er saare deilig.

Dante.

De Andre troe det, men de er det ikke;

Hun troer det ei, Casella! netop derfor
Er hun det dobbelt.

Casella.

Veed du, hvad jeg troer?
Ifald dit Øie var en Medekrog,
Saa fangede du Portinaris Datter.

Dante.

See denne søde Mund, hvor Smilet sidder
Ved Døren som et yndigt Barn og vinker.
See hendes Øie, som den mørke Midnat
Saa gaadefuldt og dybt, og dog saa mildt,
Som Stiernerne, der lyse giennem Natten.

Beatrice

(som har talt med Flere, sidst med Dino).

Hvem var den Mand? han har et hæsligt Ansigt.

Benedetta.

Tys Barn! det er en anseet Mand, en Digter,
Vel øvet i at sige smukke Ting.

Beatrice.

Smuk var hans Tale vel, men kold og glat,
Som Snogens Ham, naar den i Solskin glimrer.
Jeg kan ei lide ham.

Benedetta.

Han skriver Vers,
Som Mange foretrække selv for Dantes.

Beatrice.

Dante! er han her?

Benedetta.

Det er ham, der staaer

Ved Træet hist.

Beatrice.

Og jeg har ikke seet ham,

Min Barndoms Ven!

Benedetta.

Kom, skal vi hilse paa ham.

Beatrice.

Ja kom — dog nei, det gaaer vist ikke an;
Jeg veed ei, om han kiender mig igien.

Benedetta.

Han har dig seet, nu kommer han herhen.

Dante.

Madonna Beatrice, vær velkommen
Igien til Florents! Som den første Svale,
Som Lys og Luft, som Solskin og som Blomster
Velkommen vær!

Beatrice.

I har da ikke glemt mig,
Skiøndt det er længesiden at vi saaes?
Saa længesiden, at de Laurbærbuske,

Vi legede mellem, nu er store Træer.
See denne Krands, den har af dem jeg bundet.

Dante.

O, hold ei op at tale, Beatrice!
Jeg er en syndig Mand, min Siæl er haard;
Men naar jeg hører denne blide Røst,
Er jeg tilmode som en Vandringsmand,
Der gaaer ved Solnedgang forbi en Kirke,
Og hører søde Børnestemmer synge
Ave Maria.

Beatrice.

Nu, hvis det er saa,
Og hvis I er en from, bodfærdig Vandrer,
Kan I jo gaae derind.

Dante.

Er Kirken aaben?

Beatrice.

Ja til at bede i; er Bønnen endt,
Maa Vandringsmanden gaae, saa lukkes Døren.

Dante.

Men naar han nu er træt af langt at vandre,
Og seer, at Maalet for hans Pilgrimsgang
Er fiernt endnu, saa fiernt, at han maaskee
Ikkun i Drømme naaer det, og han trænger
Til Fred en Stund, tør han da ikke dvæle?

Beatrice.

Jo, lidt maaskee — endskiøndt, jeg veed det ikke;
Jeg frygter, han forstyrrer Kirkens Fred.

Dante.

Frygt ei, alt hvad han vil, er kun, i Taushed,
Tilbedende at knæle for sin Helgen.

Beatrice.

Men hvis den Helgens Billed ikke er der?

Dante.

Jo Beatrice, jo, men ei et Billed!
Den Hellige selv er steget ned paa Jorden.
Hun, som jeg saae i mine vaagne Drømme,
Men som jeg tænkte var et luftigt Syn,
Af Stierneglands og Maanestraaler vævet,
Hvis Siæl kun var min egen Længsels Aande,
Hvis Røst kun var min egen Stemmes Gienlyd:
Hun staaer foran mig, hendes hulde Væsen
Er intet Blendværk længer, men husvaler
Meer saligt mig, end Kirkens Dæmringsfred
Husvaler Pillegrimmen paa hans Vandring.

Dino (affides).

Hvor Dante taler varmt med Folcos Datter!
Hans Ord faae hendes Kinder til at blusse,
Og deres Øine mødes med et Blik,

Som er forud for Ordet — hm! jeg vil
Dog vare Messer Folco ad; han skal
Ei heller troe, at alle Frugter modnes
For ham alene, denne stolte Drømmer.

Beatrice.

I taler smukt, jeg vilde gierne troe Jer;
Men man har sagt i Klostret til mig: Vogt dig
For alle Mænd, dog meest af Alt for Skialde.
Thi Skialden lever i en indbildt Verden,
Hans Siæl er som en Ild, der aldrig slukkes,
Og Livets Fryd og Elskovs stille Lykke
Er ham kun Brande paa hans Digterbaal.

Dante.

Nei, Beatrice, nei! hans Siæl er Ild,
Men den fortærer kun **den** Deel af Livet,
Som bærer Døden i sig; Livets Sandhed
Gaaer luttret frem af Digtersiælens Flammer,
Og deraf bygger han det lyse Slot,
Hvori hans Tankers hulde Dronning thróner.

Beatrice.

Jeg frygter Ilden, thi ustadig er den,
Og hid og did jo Flammens Tunge flagrer.

Dante.

Men i sin Flagren er den ei ustadig,
Den søger altid opad imod Himlen.

Beatrice.

Men naaer dog aldrig did.

Dante.

Jo Beatrice!

Dog ei som jordisk Ild, men som den milde

Lysglands, der søger hiem til Lysets Kilde.

Folco Portinari.

Ja I har giettet rigtigt, Messer Dino!

Jeg har heel andre Planer med min Datter,

Hav derfor Tak for Eders Vink. En Sanger

Kan være god nok til en Elsker, seer I,

Der spiller paa sin Luth i Maaneskin;

Men til en Ægtemand og Svigersøn

Er han for let.

Dino.

Høist smigrende for mig.

Folco.

Nu, det var ikke saadan meent; I beiler

Jo ikke heller til min Datters Gunst,

I faaer ei hendes Kinder til at blusse?

Dino.

Nei Messer Folco, nei, vær I kun rolig!

Folco.

Jeg agter Eders Stand, og til Beviis,

Vil nu jeg Eder bede her, min Fest

At hædre med en Sang, som I har lovet.
I skjønne Damer! tager Alle Sæde!
En høi og ædel Nydelse Jer venter,
Thi Messer Dino skienker os en Sang.

Dino.

Jeg er en daarlig Skiald, mit Pund er ringe;
Det er ei mig, som er Italiens Orpheus...

Casella.

Ved Muserne, du taler Sandhed Dino!

Dino.

Men vil I tage huldt tiltakke med
Hvad jeg kan give, vil jeg bede Jer,
Madonna Beatrice! om at løse
Min Tunges Baand og binde Sangens Flagren
Til Ord og Rhytmer, ved at give den
En Gienstand og et Navn.

Casella.

Bind før hans Mund,
Og lad hans Sange gaae hvorhen de vil.

Bandello (affides).

Giovanni! seer du, hist i Myrtegangen
Gaaer Guido Bella med sin Datter Bianca.
Nu gik de om bag Hækken — Giacopo!
Filippo! I har lovet, mig at hielpe

Til min Gevinst — kom, lad os gaae en Omvei,
Til de har fjernet sig lidt meer herfra.

(de gaae.)

Folco.

Ja vist, kom nu, vær ei undseelig Barn!
Det klæder ilde for en voxen Pige.
Siig frem et Navn, en Ting, et Ordsprog, eller
Hvad du kan finde paa; naar han har sunget,
Saa rækker du ham Krandsen til Belønning.
Naa, staa nu ei og nøl!

Beatrice.

Saa vil jeg bede
Jer synge om vort Fødeland Italien.

Dino.

Jeg lyder Ebers Bud — men hvo vil spille?
Thi Sangen er et Barn, som ei gaaer ene.
(til Casella)
Maaskee vil I?

Casella.

Jeg faaer vel; giv mig Luthen.

Dino

(efterat Casella har præluderet).

Hil dig Italia, skiønnest iblandt Lande!
Du Perle fiin og hvid

Ved Middelhavets solbestraalte Vande!
Igiennem Rum og Tid
Din Lige søger jeg med mine Tanker.
Jeg gaaer mod Nord,
Hvor Vintren boer,
Til Sydens Kyst,
Mod Vest og Øst;
Men overalt forgieves Øiet vanker,
Thi du er deiligst dog af alle Lande,
Du Perle fiin og hvid
Ved Middelhavets solbestraalte Vande!

Hil dig Italia, Verdens gyldne Have!
Kiærligheds søde Frugt
Er dine Lundes hemmelige Gave;
Som Fuglesange smukt
Gaaer Troubadourens Kvad igiennem Luften;
Med Kinden rød
Og Læben bløde,
Staaer fiernt og nær
Din Blomsterhær,
Og Smiil og Kys og Favntag er dens Duften.
Held os, vi har ei mistet Himlens Gave,
Da Edens Dør blev lukt,
Thi vi beholdt Italiens gyldne Have.

Dante (affides).

Forfængelige Klingklang! gyldne Væv,
Hvormed I skiule Tidens nøgne Jammer!

Dino.

Flyv, min Canzone! flyv paa Tonens Vinge!
Høit over By og Borg
Og Bierg og Dal og Bølger du dig svinge!
Til Hver, som lider Sorg
I fremmed Land, skal du mit Budskab bringe:
Tør Graaden af,
Tag Vandringsstav,
Opsøg paa Stand
Italiens Land,
Hvor Ranken groer og Glædens Kilder springe!
Flyv, min Canzone! flyv paa Tonens Vinge!
Lad over By og Borg
Og Bierg og Dal Italiens Priis gienklinge!

Folco.

Herligt i Sandhed, uforligneligt!
Hvor fuldt af Kraft og Følelse og Udtryk
Og — Følelse og Kraft! Tak, ædle Sanger!
Modtag din Priis!

(Idet Dino nærmer sig, for at modtage Beatrices Krands, træder Dante frem.)

Dante.

Tov Dino! denne Krands
Er endnu ikke vundet, jeg vil synge.

Dino (afsides).

Fordømt! han river Palmen af min Haand!
Igien, som altid, staaer han mig iveien,
Saa jeg kun bliver Skyggen af hans Legem.
(høit)
Hvad hører jeg, vil I nedlade Jer
Til Sang om dette Land, som I foragter?

Dante.

Jeg elsker Landet, Tiden jeg foragter,
Og Alle dem, der smigre den, som du.

Casella.

Vil du, at jeg skal spille?

Dante.

Nei Casella!
Min Sang kan ene gaae, den er en Mand.

Vee dig Italia, sønderslagne Snekke!
Skib uden Styrmand paa de vilde Vover!
Kan ei de svundne Tiders Røst dig vække?
Din Mast er knækket, Havet vælter over
De brustne Planker sine tunge Strømme,
Vildt flagrer Seilet — men din Styrmand sover.

Der var en Tid, der saae dig fremmerst svømme
Stolt giennem Verdenshavet liig en Svane —
Nu er din Hæder veiret hen som Drømme,
Og ingen Stierne skinner paa din Bane;
Kun Skiændslens Maage følger dig og skriger,
Men Seirens Ørn er flygtet fra din Fane.
Rundtom dig er det Nat, bort Solen viger,
I Mülmet høres Gny af vilde Kampe,
Og Brodermordets Raab til Himlen stiger.
Da bryder giennem Skyen Mindets Lampe;
En Hær af store Skygger seer jeg svæve
Henover Havet, svøbt i Taagedampe.
Med strenge Miner Hænderne de hæve;
De sukke, saa at Bølgerne sig lægge;
De raabe, saa den mørke Luft maa bæve:
„Vee dig Italia, sønderslagne Snekke!
Skib uden Styrmand paa de vilde Have!
Kan ei de svundne Tiders Røst dig vække?
Du gav os Liv, men vi dig Hæder gave,
Hvi lod du Templet synke i Ruiner?
For din Skyld staae vi op af vore Grave.“
Een efter Een langsomt forbi dig triner:
„Jeg Brutus er, som jog Tarqvin af Landet,
Nu har du mange tusinde Tarqviner.“

„Jeg er Horatius, som i Tiberſandet
Udgød ſit Blod, for Broen at forſvare,
Nu hielper ſelv du Fienden over Vandet."

„Jeg er Camillus, ſom i Landets Fare
Betalte Gallerkongen Skat med Sværdet,
Du gi'er ham Guld, for paa dit Sværd at ſpare."

„Jeg er den Regulus, ſom uforfærdet
Sit Løfte holdt og i Carthago blødte,
Men nu er du i Meened mere hærdet."

„Jeg er Virginius, ſom Dolken ſtødte
Selv i ſin Datters Bryſt; nu veed du bedre
Af dine Døttres Liv at drage Nytte."

„Jeg er Lucretia! dine Kvinder hædre
Mig daarligt kun; een Husbond vel de tage,
Men deres Sønner have mange Fædre."

Og fleer og flere Skygger ſeer jeg drage
Forbi dig giennem Luft, med Lyn og Torden,
Og vride Hænderne og bittert klage:

„Vee os, det Land, ſom før beherſked Jorden,
Og Love ſkrev for fierneſt Folk med Vaaben,
Er nu kun ſom et øde Gravſted vorden,

Hvor Gierrighedens Ulv i Purpurkaaben
Gaaer lumſk paa Rov, og Vellyſt ſom en Drage
I Solen ſtrækker ſig med Svælget aaben."

Vi legede mellem, nu er store Træer.
See denne Krands, den har af dem jeg bundet.

Dante.

O, hold ei op at tale, Beatrice!
Jeg er en syndig Mand, min Siæl er haard;
Men naar jeg hører denne blide Røst,
Er jeg tilmode som en Vandringsmand,
Der gaaer ved Solnedgang forbi en Kirke,
Og hører søde Børnestemmer synge
Ave Maria.

Beatrice.

Nu, hvis det er saa,
Og hvis I er en from, bodfærdig Vandrer,
Kan I jo gaae derind.

Dante.

Er Kirken aaben?

Beatrice.

Ja til at bede i; er Bønnen endt,
Maa Vandringsmanden gaae, saa lukkes Døren.

Dante.

Men naar han nu er træt af langt at vandre,
Og seer, at Maalet for hans Pilgrimsgang
Er fiernt endnu, saa fiernt, at han maaskee
Ikkun i Drømme naaer det, og han trænger
Til Fred en Stund, tør han da ikke dvæle?

Beatrice.

Jo, lidt maaskee — endskiøndt, jeg veed det ikke;
Jeg frygter, han forstyrrer Kirkens Fred.

Dante.

Frygt ei, alt hvad han vil, er kun, i Taushed,
Tilbedende at knæle for sin Helgen.

Beatrice.

Men hvis den Helgens Billed ikke er der?

Dante.

Jo Beatrice, jo, men ei et Billed!
Den Hellige selv er steget ned paa Jorden.
Hun, som jeg saae i mine vaagne Drømme,
Men som jeg tænkte var et luftigt Syn,
Af Stierneglands og Maanestraaler vævet,
Hvis Siæl kun var min egen Længsels Aande,
Hvis Røst kun var min egen Stemmes Gienlyd:
Hun staaer foran mig, hendes hulde Væsen
Er intet Blendværk længer, men husvaler
Meer saligt mig, end Kirkens Dæmringsfred
Husvaler Pillegrimmen paa hans Vandring.

Dino (afsides).

Hvor Dante taler varmt med Folcos Datter!
Hans Ord faae hendes Kinder til at blusse,
Og deres Øine mødes med et Blik,

Som er forudt for Ordet — hm! jeg vil
Dog være Medjer Folco at; han skal
Ei heller troe, at alle Frugter modnes
For ham alene, denne stolte Drømmer.

Beatrice.

I taler smukt, jeg vilde gierne troe Jer;
Men man har sagt i Klostret til mig: Vogt dig
For alle Mænd, dog meest af Alt for Skialde.
Thi Skialden lever i en indbildt Verden,
Hans Siæl er som en Ild, der aldrig slukkes,
Og Livets Fryd og Elskovs stille Lykke
Er ham kun Brande paa hans Digterbaal.

Dante.

Nei, Beatrice, nei! hans Siæl er Ild,
Men den fortærer kun den Deel af Livet,
Som bærer Døden i sig; Livets Sandhed
Gaaer luttret frem af Digtersiælens Flammer,
Og deraf bygger han det lyse Slot,
Hvori hans Tankers hulde Dronning throner.

Beatrice.

Jeg frygter Ilden, thi ustadig er den,
Og hid og did jo Flammens Tunge flagrer.

Dante.

Men i sin Flagren er den ei ustadig,
Den søger altid opad imod Himlen.

Beatrice.

Men naaer dog aldrig did.

Dante.

Jo Beatrice!

Dog ei som jordisk Ild, men som den milde

Lysglands, der søger hiem til Lysets Kilde.

Folco Portinari.

Ja I har giettet rigtigt, Messer Dino!

Jeg har heel andre Planer med min Datter,

Hav derfor Tak for Eders Vink. En Sanger

Kan være god nok til en Elsker, seer I,

Der spiller paa sin Luth i Maaneskin;

Men til en Ægtemand og Svigersøn

Er han for let.

Dino.

Høist smigrende for mig.

Folco.

Nu, det var ikke saadan meent; I beiler

Jo ikke heller til min Datters Gunst,

I faaer ei hendes Kinder til at blusse?

Dino.

Nei Messer Folco, nei, vær I kun rolig!

Folco.

Jeg agter Eders Stand, og til Beviis,

Vil nu jeg Eder bede her, min Fest

Anden Act.

Første Scene.

Dante. Casella, kommer hurtig ind.

Casella.

Godt at jeg traf dig, Dante! Stæng din Dør!
Hæng Skodderne for Vinduet! luk dig inde
Blot i to Timer! hold for dine Øren,
Naar Taarnets Klokke ringer til Priorvalg,
Og kald mig saa din Redningsmand!

Dante.

Hvad er der?
Hvad Fare truer mig?

Casella.

Den værste Fare,
Den, som du ikke venter; den, der kommer
Med aaben Haand og Strikken i sin Lomme.

Dante.

Tal uden Omsvøb.

Til min Gevinst — kom, lad os gaae en Omvei,
Til de har fiernet sig lidt meer herfra.

(de gaae.)

Folco.

Ja vist, kom nu, vær ei undseelig Barn!
Det klæder ilde for en voxen Pige.
Siig frem et Navn, en Ting, et Ordsprog, eller
Hvad du kan finde paa; naar han har sunget,
Saa rækker du ham Krandsen til Belønning.
Naa, staa nu ei og nøl!

Beatrice.

Saa vil jeg bede
Jer synge om vort Fødeland Italien.

Dino.

Jeg lyder Eders Bud — men hvo vil spille?
Thi Sangen er et Barn, som ei gaaer ene.
(til Casella)
Maaskee vil I?

Casella.

Jeg faaer vel; giv mig Luthen.

Dino
(efterat Casella har præluderet).

Hil dig Italia, skiønnest iblandt Lande!
Du Perle fiin og hvid

Din Throne for en Dommerstol af Træ,
Din Krands af Laurbær for Priorens Hat,
Og Lyrens Sølverstrænge for den Tømme,
Hvormed du ikke styrer Florents' Folk.

Dante.

O Drøm om Magt og Hæder! har du da
Omsider overstrebet Morgenrøden,
Og kommer som Navnkundigheds Herold,
At kalde mig til Daab — see, jeg er rede!
Casella! da min Moder bar mig under
Sit Hierte, drømte hun, jeg kom til Verden
Ved Foden af et Laurbærtræ, og voxed
Saa hurtig op, at over Træets Krone
Mit Hoved kneiste snart; jeg steg derop...

Casella.

Og du faldt ned...

Dante.

Men reiste mig igien,
Og derpaa syntes hun, mit Legem skinned
I alle Regnbuefarver.

Casella.

Det betyder,
At du vil slaae dig, naar du falder ned.

Dante.

Den Morgen, jeg blev født, gik Solen ind

I Tvillingernes Tegn, og høit den lyste;
Der har Brunetto læst min Fremtids Hæder.

Casella.

Men hvilken Hæder?

Dante.

Er der nogen større,
End den, at kaldes Fødelandets Frelser?
For den forsvinder Sangerærens Glands,
Og Elskovs Fryd og Fadernavnets Lykke,
Som blege Fakler for den stærke Sol.

Casella.

Hedt brænder Solen, klogere giør Den,
Som vælger Skyggen.

Dante.

Men i Skyggen skiuler
Sig Mandens Daad og Navn, og jeg vil nævnes.
Det Budskab, du har bragt mig, raaber høit
Ind i mit Øre, hvad en stille Røst,
En Susen af de Kræfters dybe Strøm,
Der rinder i min Siæl, forlængst har sagt mig:
Du Dante Alighieri, du er Manden!

Casella.

Hør, veed du, hvad det er, Prior at være?

Dante.

Det er, at lette Folkets svare Byrder.

Casella.

Og som et Muuldyr bære Byrden selv.

Dante.

Det er, at være som den gyldne Skaal,
Hvoraf et Folk sin Fred og Lykke drikker.

Casella.

Det er, at være liig den Skaal af Leer,
Som Folket tømmer ud og slaaer istykker.

Dante.

Det er, at vandre giennem Ærens Port,
Og see sit Navn paa Mindets Tavle skrevet.

Casella.

Det er, at vandre giennem Florents' Port,
Og see sit Navn paa de Forvistes Tavle.

Dante.

Min Arm er stærk, jeg skal vel styre Spandet.

Casella.

Ja vist, indtil du ligger under Hiulet.
Men kiør du kun! husk blot, hvad jeg har sagt:
Den Kost, der vanker ved Priorers Taffel,
Er Slid til Frokost, Slæb til Middagsmad,
Og Had og Utaknemlighed til Aften.
Men har du Lyst til den, saa velbekomme!

Dante.

Gientag dit Ord, Casella! sig det atter,

Dit Budskab var af Kiød og Blod, og ei
Et rodløst Blad, der fløi for Rygtets Vinde.

Casella.

Der kommer Guido Bella, spørg ham selv.
Jeg vil gaae hen paa Torvet, for at see,
Hvordan den nye Kiole klæder Folket.

(han gaaer.)

Anden Scene.

Dante. Guido Bella med to Borgere.

Guido.

Vær hilset Dante, Alighieris Søn!

Dante.

Jeg hilser Jer igien, I giæve Mænd!

Guido.

Vi komme til dig som Udsendinger
Fra Laugene i Florents, fra de Guelfer,
Som ere denne Byes og Landets Marv.
Vor gode Sag har seiret, Folkets Banner,
Den hvide Fane med det røde Kors,
Er atter plantet høit paa Slottets Tinde,
Til Skræk for alle dem, der traadte Stadens
Ældgamle Rettigheder under Fødder,
Og haanede dens edbesvorne Love.

Men dette Folk, meer frygteligt i Vrede,
End Tyren, naar den længe bliver tirret,
Er mildt og ædelmodigt efter Kampen,
Og lader som et Solskin sine Gaver
Udstrømme over dem, der blev det troe.
Og derfor spørger jeg i Folkets Navn
Dig, Dante Alighieri! vil du være
En af de sex Priorer, som skal vælges?

Dante.

Og uden Tøven svarer jeg den Skiebne,
Hvis høie Skikkelse gaaer mig imøde,
Og kalder paa mig giennem Eders Mund:
Ja, jeg Prior vil være over Florents.

Guido.

Og vil du altid mindes, det var Folket,
Der tog dig i sin stærke Haand, og løfted
Dig op og satte dig paa Dommerstolen?

Dante.

Saasandt Gud hielpe mig! før det jeg glemmer,
Maa først jeg have glemt, hvorfor det tog mig,
Og hvad jeg selv er værd.

Guido.

Og vil du love,
At tiene Folket trofast, uden Svig?

Dante.

Min Siæl er aaben, der var ingen Svig
Iblandt de Stoffer, hvoraf Gud den danned;
Og jeg vil tiene Folket, thi jeg veed,
Kun Den kan herske, som forstaaer at tiene.

Guido.

Og vil du elske dette ædle Folk,
Og vogte det, som Hyrden vogter Hiorden?

Dante.

Den lyse Dag og mine vaagne Nætter
Jeg helliger til Folket, ja saa tidt
Som tvende Tanker mødes i min Siæl,
Skal de hinanden spørge: hvor gaaer Veien
Til denne Stads og til Italiens Lykke?

Guido.

I lang Tid alt har disse Sorte ligget
Saa tungt paa Florents, som en Sneelavine
Paa Biergets Ryg; nu er den væltet af,
Vi har den smeltet med vor Vredes Ild.
Vil du nu love os en fuld Erstatning
For Alt hvad vi har lidt, og vil du love
At hade og forfølge vore Fiender.

Dante.

Hvor Sneen laae, skal Jorden atter grønnes,
Saasandt det staaer til mig, saa Florents dobbelt

Fortiene kan sit Navn: den blomstrende.
Mod Folkets Fiender lover jeg at kæmpe
Med Ord og Sværd, ubøielig, retfærdig —
Ja, selv om Folket blev sin egen Fiende,
Skal Dante Alighieri dog ei vakle.

Guido.

Saa hilse vi dig forud som Prior;
Thi skjøndt du ei er valgt endnu, saa hviler
Der dog saamange Stemmer i vor Haand,
At de, som er imod dig, intet veie.

Dante.

Hvem Flere venter du, skal blive valgt?

Guido.

Et stærkt Parti vil vælge Simon Bardi.
Af Fødsel er han vel en Adelsmand,
Men han er god og retviis, og var aldrig
Blandt dem, der øved Voldsomhed imod os.
De andre Fire blive hvide Guelfer;
Men jeg tør sige, du vil blive Tanken
I dette Raad, og saadan var vor Hensigt.
Farvel saalænge! Om en føie Stund,
Naar Klokken ringer, ventes du paa Torvet.

(Guido og Borgerne gaae.)

Dante (alene).

Bank ei saa stærkt, du hemmelige Fieber

I Livets Uhrværk! Nu er Tiden kommen,
Da du skal roligt slaae, med lige Slag
I Solskin og i Storm. I skiulte Hiul,
Man kalder Tanker! I, der rastløst gribe
Som Takker I hinanden, dreier Eder
Med stille Flid, og lær min Villies Viser
At vandre fast, urokkelig sin Gang,
Og altid pege paa den rette Tid;
Ei den, der tykkes ret for Andre blot,
Og kun er afmaalt efter jordisk Maal,
Men den, som i mit eget Indre har
Sin dybe Lov, af Himlens Finger skreven,
Og som er afmaalt efter Evigheden.

I lette Genier med sølvstænkt Vinge,
I Børn af Drømmens Land! jeg takker Ier,
At I mig fulgte hid — flyv nu tilbage!
Nu staaer min Fod paa Livets Marmortærskel,
Nu aabne sig de malmbeslagne Porte,
Der føre til det Land, hvor Drømmen enten
Maa blive til en Gierning, eller døe.
Farvel, Farvel! — Dog nei, een Drøm der er,
Med den vil jeg endnu ei tage Afsked;
Min Kiærlighed! du bliver ei tilbage,
Du følger mig paa Ærens Vei og Lykkens,

Du har et Legem, yndefuldt, uskyldigt,
Og du skal vorde til en trofast Gierning,
Men dog skal du paa samme Tid bevare
En Drøms ætheriske Natur, og svale
Mig paa min Vandring sødt med dine Vinger!

Tredie Scene.

Dante. Beatrice, kommer ind tilsløret, fulgt af en Tiener.

Beatrice (til Tieneren).

Vent udenfor, saalænge til jeg kommer.

Dante.

Har Drømmen talt? Tal atter, hulde Drøm!
Og lad mig troe, jeg hører! — Beatrice!

Beatrice.

Jeg veed, at det er mod en Kvindes Væsen
At tale først, jeg veed, hun skal kun være
Den milde Gienlyd, der i Hiemmet klinger,
Af Mandens Røst — dog kommer jeg til Eder.
Og som jeg kaster dette Slør tilbage,
Saa I kan see mit Ansigt, saadan kaster
Jeg nu hvert Slør, som Skik og Brug har vævet,
Saa I kan see min Siæl, og spørger Jer…

Dante.

Tal, hulde Spørgerske! thi ellers lokker
Dit Øie frem min hemmeligste Tanke,
Og faaer den til at svare.

Beatrice.

Elsker I mig?

Dante.

Og derom spørger I, Madonna! Siig,
Hvordan jeg svare skal, at I kan troe mig.
Troer I mit Øie? — dog, det er en Tiener,
Som ofte staaer i Sold hos Mandens Villie;
Troer I mit Ord? — dog nei, et Ord er snedigt,
Det er en Tanke, der har tabt sin Uskyld;
Troer I min Tanke? — ja, den er et Barn,
Som ikke kan bedrage, spørg min Tanke,
Den gaaer sin egen Vei, og ei min Villies,
Og den vil svare: ja, jeg elsker dig!

Beatrice.

Saa frels min Fader!

Dante.

Skal en Bøn da være
Det første Budskab, som min Elskov møder
Paa Veien mellem Eders Siæl og min?
Vil ei det fagre Lands Beboerinde,

Den tause Kiærlighed, jeg troer der findes,
Selv træde frem og byde mig velkommen?

Beatrice.

Det har den giort, thi denne Bøn er kun
Et giennemsigtigt Slør, igiennem hvilket
I kan min Elskov see, som jeg seer Eders.

Dante.

Jeg seer den, Beatrice! blev jeg blind,
Jeg glemte dog ei dette søde Syn.

Beatrice.

Frels da min Fader, og med ham vor Elskov!

Dante.

Han er en Olding, og vor Kiærlighed
Er et uskyldigt Barn — hvo truer vel
To værgeløse Stakler?

Beatrice.

Samme Fare,
Forviisning fra det Land, hvor de har hiemme.
Min Fader vil forvise grumt min Elskov
Fra Eders Nærhed, hvor den voxed op,
Hen til en anden Mand, til Simon Bardi;
Det er en ædel Jord, det er vel muligt,
Men denne Plante kan ei leve der.
Og de Priorer, som idag skal vælges,
Forvise vissselig, saa har man sagt mig,

Dante.

Tal, hulde Spørgerske! thi ellers lokker
Dit Øie frem min hemmeligste Tanke,
Og faaer den til at svare.

Beatrice.

Elsker I mig?

Dante.

Og derom spørger I, Madonna! Siig,
Hvorban jeg svare skal, at I kan troe mig.
Troer I mit Øie? — dog, det er en Tiener,
Som ofte staaer i Sold hos Mandens Villie;
Troer I mit Ord? — dog nei, et Ord er snedigt,
Det er en Tanke, der har tabt sin Uskyld;
Troer I min Tanke? — ja, den er et Barn,
Som ikke kan bedrage, spørg min Tanke,
Den gaaer sin egen Vei, og ei min Villies,
Og den vil svare: ja, jeg elsker dig!

Beatrice.

Saa frels min Fader!

Dante.

Skal en Bøn da være
Det første Budskab, som min Elskov møder
Paa Veien mellem Eders Siæl og min?
Vil ei det fagre Lands Beboerinde,

Den tause Kiærlighed, jeg troer der findes,
Selv træde frem og byde mig velkommen?

Beatrice.

Det har den giort, thi denne Bøn er kun
Et giennemsigtigt Slør, igiennem hvilket
I kan min Elskov see, som jeg seer Eders.

Dante.

Jeg seer den, Beatrice! blev jeg blind,
Jeg glemte dog ei dette søde Syn.

Beatrice.

Frels da min Fader, og med ham vor Elskov!

Dante.

Han er en Olding, og vor Kiærlighed
Er et uskyldigt Barn — hvo truer vel
To værgeløse Stakler?

Beatrice.

Samme Fare,
Forviisning fra det Land, hvor de har hiemme.
Min Fader vil forvise grumt min Elskov
Fra Eders Nærhed, hvor den voxed op,
Hen til en anden Mand, til Simon Bardi;
Det er en ædel Jord, det er vel muligt,
Men denne Plante kan ei leve der.
Og de Priorer, som idag skal vælges,
Forvise visselig, saa har man sagt mig,

Beatrice.

Men ingen Lykke, knap en rolig Søvn.

Dante.

Ei ved at sove vinder man sig Ry,
Og Den, hvis Liv foruden Ry gaaer over,
Et Spor han lader efter sig tilbage,
Som Røg i Luft og Skum paa Havets Vover.

Beatrice.

Jeg er en svag, enfoldig Kvinde kun,
Og mine Tankers Vei er ofte dunkel;
Dog tykkes mig, at mellem Ærens Tinde
Og Skammens Afgrund er endnu et Sted,
En stille Dal, hvor der er godt at boe,
Naar man er elsket.

Dante.

Mellem Skam og Ære?
Jeg kiender ei paa Jorden sligt et Sted.
Men vel jeg veed, at i den anden Verden
Der findes skal et Sted, et Taageland,
Heel sørgeligt at see, der mellem Himmel
Og Helved svæver, fuldt af nøgne Siæle,
Som evig drives frem af Hvespers Braad,
Og fylde Luften op med deres Veeraab.
Himlen forskyder dem, og Helved agter
Dem ikke værd at aabne sine Porte;

Paa dette Sted boe Siælene af dem,
Der leved uden Skam og uden Ære.
Der vil du dog vel ikke, vi skal mødes?

Beatrice.

Ærgierrige Mand! Er ikke denne Hæder,
Du jager efter, liig en Hvespes Braad,
Der stikker dig ved Dag og Nat i Siælen?
Og har du ei forskudt dig selv fra Himlen,
Naar du forskyder Kiærlighedens Lykke?
Ja, boer du ikke alt i Taagelandet,
Du, som kun boer blandt disse tomme Drømme?
Hvi har du talt til mig? hvi sendte du
Dit Ord imod mig, liig en venlig Tiener,
Der skulde byde mig velkommen, naar
Du vidste, denne Tanke laae i Bagholdt,
Som en Snigmorder, for at dræbe mig?
Hvi raabte du ei: Stands, gaa ikke længer!
Thi der boer ingen Siæl i dette Bryst,
Men kun en Skygge, som man kalder Ære,
En hæslig Afgud, der med blodig Tand
Vil sønderslide grumt dit Hiertes Fred
Indtil... o, tilgiv mig, hvad har jeg sagt!

Dante.

Ti, Beatrice! d'et er dine Ord,
Der sønderslide nu mit Hiertes Fred.

Beatrice.

Hav Medynk, Dante! for din Moders Skyld,
Som elskede din Fader, o, hav Medynk!
Hvi vil du dræbe mig? jeg er saa ung
Og vil saa gierne leve, men jeg føler,
Jeg kan ei leve, naar jeg ei maa elske.
Maaskee er Mandens Væsen sammensat
Paa anden Viis, saa det kan drage Liv
Ud af sig selv, og er sin egen Næring;
Men Kvinden lever kun af Kiærlighed.

Dante.

Siig ikke meer, thi en usalig Tvedragt
Du vækker i mit Bryst; mit halve Væsen
Til Kamp sig reiser mod det andet halve,
Og Tanker, som var Brødre fordum, ruste
Sig nu imod hinanden.

Beatrice.

Jeg kan see det,
Du røres, du forviser ei min Fader.

Dante.

Nei, nei! hør Slottets Klokke, hvor den ringer!
Den raaber til mig med sin Mund af Malm:
Du svage Mand! Er dine stolte Planer
Kun Snee, der smeltes af en Kvindes Graad?
Tænk paa Italiens Fremtid, paa det Ny,

Der som en Stiernekrands engang skal funkle
Omkring dit Navn, ifald du nu staaer fast!
Nei, Beatrice, nei! lad ei din Bøn
Staae som en Skygge længer for min Ære.
Endnu idag maae alle Folkets Fiender
Forvises, for at Florents kan faae Fred.
Maaskee de kan engang tilbagekaldes,
Det haaber jeg ...

Beatrice.

Ja, hvis ei Døden kommer
Og kalder først. Farvel, du haarde Mand!
Hvo veed, om du ei selv engang skal prøve,
Hvor fremmed Brød er beesk, hvor det er haardt
At stige op og ned ad Andres Trapper —
Der kommer vel den Tid, Farvel saalænge!

(hun gaaer.)

Dante (alene).

Nu, Florentinere! skal I ikke kalde
Mig Eders Skyldner, hvis jeg bliver valgt,
Thi nu har jeg betalt for mine Stemmer.

(han gaaer.)

Fierde Scene.

(Skuepladsen forandres til Torvet i Florents. I Baggrunden sees en Kirke og ved den ene Side Slottet, hvor Prioratet har sit Sæde. Folk af alle Stænder, dog meest Borgere, med deres Koner og Børn, ere forsamlede og vente paa at Valget skal skee. Landsknegte holde Orden foran Slottets Indgang. Klokkerne ringe.)

Dino. Berto. Siden en **Dreng.**

Dino.

Hist komme Laugene, gaa Messer Berto!
Lad dem ei see, vi tale med hinanden.
Vi er to Hænder nu paa samme Legem,
Men det maa synes, som om ei den venstre
Veed, hvad den høire giør, indtil de begge
Forenes om at gribe deres Bytte.
Naar jeg har listet mig til Folkets Gunst,
Jeg veed en Vei derhen, en Omvei vel,
Men den er sikker nok, den hedder Smiger:
Tro mig, saa skal jeg give denne Sværmer
Midt i hans Hovmodsruus en Gaade, som
Han ei skal vinde Krandsen ved at løse.
Gaa derfor nu, det kunde give ham
En Nøgle til dens Løsning, dersom Nogen
Saae, at vi talte sammen.

Berto.

Det er stærkt,

At Adelsmænd skal skiule sig som Tyve
For dette Borgerpak.

Dino.

Alt har sin Tid,
Vor kommer nok igien.

Berto

Ja, lad den komme!
Jeg til mit Landsted gaaer, jeg troer endnu,
De vove dog ei at forvise os.
Og slipper Corso blot igiennem Porten
Med sine Mænd, saa har vi vundet Spil.

En Dreng.

Hvem vil høre! En splinterny lystig Vise om Messer Corso, der løb Storm mod San Pancrazios' Port, saa hans Næse blev siddende i Nøglehullet.

Berto (slaaer ham).

Gaa du til Helved, Dreng, og syng din Vise!

(Berto gaaer.)

Drengen.

En Sort, en Sort! stop ham, det er en Sort!

Dino.

Vist ikke, Dreng! ti stille, der er Penge;
Det er en Mand, som ei kan lide Sang.

Femte Scene.

(Optog af Laugene i Florents. I Spidsen for hvert Laug gaaer dets Consul, derpaa en Fanebærer. De gaae rundtom Torvet og opstille sig ligeoverfor Slottet.)

Dino. En Spekhøker. En Borger fra **Mailand.**

Spekhøkeren.

Kom herhen, Svoger! kom I kun med mig,
Saa skal I see et Optog — hvilke Faner!
Hvad siger I til dem? Hvert Laug har sin;
Først kommer Guldsmedlauget med sin Formand,
Han kaldes ogsaa Consul, Guido Bella.
Det er en dygtig Mand, en Patriot,
En Mand, ret lavet af den ægte Deig,
En Mand som — som — ja, kort sagt, som jeg selv,
En rigtig Florentiner; jo, jeg takker,
Vi er et Folk, som der er Marv og Been i!
Han er min Ven — forresten veed jeg ikke,
Hvorfor just Guldsmedlauget skal gaae først;
Spekhøkerlauget er saa nær dertil
Som noget andet — men vi give efter
For Statens Fred og Velfærd. Seer I, Svoger!
Vi er i Grunden bedre Patrioter,
Vi Spekhøkere — men det er nu det samme.
Der er vort Laug! Mit Hierte svulmer høit
Af Borgerstolthed naar jeg seer paa Fanen.

Seer I den hist, med den forgyldte Skinke!
See, hvor den vaier, som den vilde sige:
Jeg er saa stolt af dig, som du af mig!
Slig Fane har I ei i Mailand, Svoger!
Hvor I er fra.

Svogeren.

Vor er af Silketøi.

Spekhøkeren.

Af Silke? Ja, men den er ei forgyldt.

Svogeren.

Nei, thi hos os er Skinkerne saa gode,
Saa de behøve ikke at forgyldes.

Spekhøkeren.

Saa gode — kommer I nu der igien
Med Jeres Snak! Der findes ikke Mage
Til Skinkerne i Florents, siger jeg.

Svogeren.

Undtagen i Milano, de er bedre.

Spekhøkeren.

Hør Svoger! jeg er Patriot, og dersom
I ei min Svoger var, saa sagde jeg
Til Jer: hør Svoger, I er af de Sorte!
Men det er nu det samme, I er kommen
For at besøge mig, og dermed Basta!
Hist seer I Kirken og det store Torv;

En herlig Plads, ved Bacchus! ret en Plads
For sligt et herligt Folk! og der er Slottet,
Hvor Valget skeer, see bare, hvilke Mure!
Jo, vi kan bygge her i Florents, Paven
Har ikke selv saadan et Slot at boe i.
Og der skal ingen Konge sidde — nei,
Kun frie Borgere, som du og jeg,
Spekhøkere, Kandestøbere, vi har Alle
Den samme Ret, kan vælges til Priorer,
Og give Love, eftersom vi synes,
At det er Staten gavnligt. Seer I, Svoger!
Man vilde egentlig først stemt paa mig,
Men da det ikke var mig ret beleiligt,
Just nu, for Handelens Skyld, saa sagde jeg
Til Vælgerne: giv Dante Eders Stemmer,
Thi han kan offre Staten al sin Tid.
See saadan handler kun en Patriot;
Men jeg er ogsaa anseet her i Byen.
Der staaer nu for Exempel Messer Dino,
En Adelsmand, en høitbegavet Digter,
Nu skal I høre selv, hvor han er høflig.

(til Dino)

Hvor gaaer det, Dino? Skriver I for Tiden
Paa noget Digt? Det sidste, som jeg hørte
Af Jer, var meget smukt.

Dino.

I er for god.

Nei, ædle Borger! nei, for Tiden skriver
Jeg Ingenting, thi alle mine Tanker
Har baaret Sorg ved Synet af den Uret,
Som dette ædle Folk har maattet taale.

Spekhøkeren.

I holder altsaa med os?

Dino.

Hvo kan andet,
Undtagen han er mindre end et Menneske?

Spekhøkeren.

Der kan I høre, Svoger!

Dino.

Hvo kan andet,
End elske dette Folk, stort i sin Trældom,
Men i sin Frihed større!

Spekhøkeren.

Han har Ret,
Ved Bacchus! han har Ret, thi vi er store,
Vi er det største af Italiens Folk.

Svogeren.

Næst efter Milaneserne.

Spekhøkeren.

Hør Svoger!

Men jeg vil styre mig, saa er jeg større,
End selv om jeg erobrede en Stad;
Det har en gammel Florentiner sagt,
Og det er meget godt sagt.
(til Dino) Folkets Ven!
Jeg lover, du skal faae ved næste Valg
Spekhøkerlaugets Stemme.

Dino.

Tag min Tak!
O, hvilket herligt, høitbegavet Folk!

Siette Scene.

De Forrige. Dante. Casella. En **Barbeer**, en **Vaabensmed**, en **Herold**, siden **Guido Bella.**

Casella.

Nu, Dante Alighieri! lad dit Ansigt
Iføre sig sin bedste Høitidsklædning,
Tag dine Handsker af, tag Smilet paa,
Og lav dig til at bøie Ryggen høflig.
Husk paa, du er ei meer den frie Sanger,
Der leer af Daarskaben med Guders Latter,
Du er en vordende Prior, som hilser
Ydmygt paa dine Vælgere — som nu!
(til Barberen)
Vær hilset, Borger! hvad er din Haandtering?

Barberen.

Barbeer og Hvid.

Casella.

Han har alt lært sin Lectie.
Du har et dobbelt Haandværk altsaa, hvilket
Betaler sig vel bedst?

Barberen.

Hidtil det første.

Casella.

Hidtil, godt sagt! du mener, at nu stiger
Dit sidste Haandværk, nu er Tiden kommen,
Til at faae Skiægget raget af de Sorte.
Du er en flink Barbeer, og faaer du Lov,
Vil du nok rage dem saa tæt, du evner.

Dante.

Hav Tak, min Ven! for din og Laugets Stemme.

Casella.

Min Ven! — Du har ei lært Methoden rigtigt.
Det hedder: Ædle Ven! fribaarne Borger!
Gunstige Vælger! Husk, din Tale maa
Ei komme meer, som Klokkens Lyd, fraoven;
Nu er der ingen Klokketaarne længer,
Alting er jævnet nu, det ene Huus
Har netop samme Høide, som det andet.
(til Spekhøkeren)

Herlige Mand! du Been af Folkets Been!
Og endnu mere Kiød af Folkets Kiød!
Du indholdsrige Paragraph af denne
Fortræffelige Bog, man kalder Folket!
Tillad mig, at jeg spørger, hvad du er.

Spekhøkeren.

Spekhøker er jeg, Hvid og Patriot.

Casella.

Tre Hædersnavne har du, intet Under,
Dit Ansigt skinner med trefoldig Glands.
Her seer du, ædle Mand! en ringe Sanger,
Hvis Navn er Intet værd, naar ikke I
Udraabe det med Eders Stentorstemmer;
Han hedder Dante.

Dante.

Jeg er kommen hid,
At takke Jer, for I mig ville vælge;
Tro mig, jeg skal ei skuffe Folkets Tillid.

Spekhøkeren.

Ja vist, ja I har faaet Laugets Stemme;
Der var vel dem, der havde tænkt paa mig,
Men det er ei min Leilighed for Tiden.
Nu, vi vil haabe, at vort Valg er godt,
Og I fortiener det; hør, à propos,
Hvad mener I om denne Krig med Pisa?

Dante.

Jeg mener, den er mod Naturens Orden,
En Feide mellem Børn af samme Moder.

Spekhøkeren.

I er for Freden altsaa? I har Ret,
Den samme Mening har Spekhøkerlauget;
I taler sandt, Krig er imod Naturen,
Thi den giør Kiødet dyrt, og dog maae vi
Ei ændre Prisen for de andre Laug —
Det er jo skammeligt og mod Naturen.

En Vaabensmed.

Hvad snakker I om Fred, Krig vil vi ha'e.

Casella.

Hvad er dit Haandværk?

Vaabensmeden.

Jeg er Vaabensmed.
Hvor kan jeg sælge Pandsere og Skiolde,
Og Spyd og Øxer, naar vi ei faae Krig?

Spekhøkeren.

Ja, ikke sandt? ifald du var Prior,
Saa vilde Staten blive styret godt.

Vaabensmeden.

Har ikke vi en Stemme, hvad Spekhøker?
Er ei mit Laug saa godt som dit?

Dante.

Tys, Venner!

Byg ikke Strid! hør, smeder du et Sværd
Med eller uden Haandtag?

Vaabensmeden.

Med, naturligt!
Hvem har vel Lyst at skjære sine Fingre?

Dante.

Nu vel, Krig er et skarpt, tveegget Sværd,
Men uden Haandtag; Den, der svinger det,
Slaaer ikke blot sin Fiende, men han saarer
Sig ogsaa selv i Haanden, saa han bløder.

Spekhøkeren.

Bravo, godt sagt! Stik den, ifald I kan!
Hvad siger I til det?

Vaabensmeden.

Jeg siger, Den,
Der ei vil have Krig, faaer ei vor Stemme.

Spekhøkeren.

Saa kan Prior han blive uden den,
Han kan, I — Smed!

Flere Borgere.

Stille, Herolden taler!

Herolden.

I Folkets Navn forkynder jeg for Alle,

At der skal vælges her idag Priorer
For Florents, efter Landets gamle Skik.
I Consuler for Laugene i Staden!
I, som har faaet Fuldmagt til at vælge,
Indtræder to og to i Slottets Sal,
Og sværger, I vil vælge uden Svig,
Og uden Frygt, og ei for Gunst og Gave,
Men som I har beraadt det med Jer selv
Og Eders Laug, til Stadens sande Vel,
Og naar I svoret har, saa giver Stemmer!

(Consulerne gaae efterhaanden ind i Slottet.)

Spekhøkeren.

Nei Svoger, hør, nu gaaer I lovlig vidt!

Casella.

Hvad er der, gode Mand?

Spekhøkeren.

Lad gaae med Skinker,
Thi det er intet Kunstprodukt — men Pølser!
Han siger, at de florentinske Pølser
Er kun en mager Kost imod Milanos —
Jeg er en Patriot, jeg taaler ikke,
At en Barbar, som han, fornærmer Florents.

Svogeren.

Jeg siger blot...

Spekhøkeren.

Nu kan du gaae din Vei!
Jeg vil ei kiende dig, vort Svogerskab
Er ude nu.

Casella (til Dante).

Og det kun for en Pølse!
See dig i Speil, min Ven! i dine Drømme
Om Fred og Enighed, har du nok ikke
Tænkt paa Milanos Pølser? Saadan gaaer det,
Og saadan vil det gaae til evig Tid.
Hvergang Italien staaer paa Nippet til
At blive enigt, kommer der en Hindring,
Om ikke andet, saa er det en Pølse.

Flere Borgere.

Bravo, Bravo! hør Dino, han vil tale!

Dino.

Ifald du det tillader, ædle Folk!
At jeg et Øieblik forsøger paa
At bringe denne Nutid til at gaae,
Idet jeg er de svundne Tiders Tolk:
Vil jeg, saa godt som jeg formaaer, fortælle,
Hvad jeg har hørt, at om de frække Sorte
Og deres Herkomst gamle Krøniker melde.
Men forud beder jeg, husk paa, I Kiære!

At jeg er ingen Digter, al min Ære
Er den, at være Hvid og Florentiner.

Casella (afsides).

Den Ære kan en Myg til Frokost spise.

Spekhøkeren.

Godt sagt, ved Himlen! længe leve Dino!

(Folket klapper og raaber Bravo.)

Dino.

I gamle, længst forsvundne Tider boede
Kun hvide Guelfer her i dette Land,
Og dem tilhørte hver en Frugt, som groede
Fra Alpers Fod til Middelhavets Strand.
Da kom fra Østen fjernt en Flok Barbarer,
Kong Attila med sine vilde Skarer;
Liig en Græshoppesværm de Landet hærged,
Forgieves dette ædle Folk sig værged,
Thi Fienden talrig var, som Løv i Skoven.
De tramped Kornet under Hestehoven,
De stormed Florents, lagde Byen øde,
Og mangen ædel Borger maatte bløde.
Tilsidst, da han var mæt af Blod og Rov,
Befaled Hunnerkongen, ved en Lov,
Hver ugift Mø i Florents flux at ægte
En af hans vilde, solforbrændte Knegte.
Som sagt, saa skeet, og da et Aar var omme,

Saae man et Kuld af Børn til Verden komme,
En sortbruun, negeragtig, hæslig Stamme,
Som giorde Folkets rene Blod tilsamme.
De voxed op, lidt efter lidt forsvandt
Den sorte Farve, og tilsidst man fandt,
De ligned os af Ansigt og af Skikke —
Men indeni forandred de sig ikke.
De hersked til igaar bag Florents' Porte,
Og det er dem, man kalder for de Sorte.
Nu seer I selv, at egentlig, medrette
Bør, efter hvad jeg nu har Jer fortolket,
Alt Gods og Guld, som eies af de slette,
Hovmodige Sorte, ikkun Jer tilhøre,
I ædle, ægtefødte Mænd af Folket!

Borgerne.

Hør Dino! Bravo! ned med alle Sorte!

Dante.

Løgn er hans Tunges Mynt, den kaster han
Ud iblandt Folket forat smigre det.

Casella.

Hver giver, hvad han har.

Dante.

Men det er skiændigt
At hidse deres Lyst — du lyver, Dino!
Hvert Ord er Løgn.

Dino.

Saa lyder Sagnet ogsaa.

Casella
(til Dante, afsides).

Tys, stille! har han hidset Folkets Blod,
Skal jeg nok give det et Kølepulver.
(høit)
Du herlige Folk! vil du laane mig Øre
En liden Stund, saa skal du faae at høre
Om den samme Ting en anden Fortælling,
Som er mig berettet af en gammel Kiælling.
Jeg stræber ei heller efter Digterens Glorie,
Men fortæller Jer blot en simpel Historie.
Der leved engang — det er længesiden,
Jeg kan just ikke nøie bestemme Tiden —
To Hunde her i vor gode Stad,
Som var Venner og aad af det samme Fad.
Den ene var en Køter, en Mops den anden,
Køteren var sort og Mopsen hvid,
Men begge var de arrige, bidske som Fanden,
Og Venskabet vared da kun til en Tid.
En Dag kom de op at slaaes om et Been;
I det samme gik der to Drenge forbi,
Først saae de derpaa, saa tog de Parti,
Og begyndte at slaaes med Næver og Steen.

Snart dryppede de Kæmpendes Blod paa Lillie,
Da kaldte den Ene til Hielp sin Broder,
Den Anden sin Fader, den Første sin Moder,
Og derpaa sloges den hele Familie.
Saa kom deres Slægt, og snart, som det hænder,
Kom Vennerne med og Vennernes Venner,
Og Karl og Pige og fremmed Giæst,
De sloges Alle som de kunde bedst.
Hver levende Siæl bag Byens Porte
Tog Deel i denne blodige Strid;
Og da Køteren var sort og Mopsen hvid,
Fik Partierne Navn af Hvide og Sorte.
Var blot Hundene taget ved Nakken itide,
Havde Florents været fri for megen Kvide;
Thi som dengang de sloges til Stadens Meen,
Saadan slaaes de endnu — om det samme Been.

Spekhøkeren.

Hvad skal det sige? Giør han Nar af os?

Borgere.

Bort med Casella!

Dino.

Han forhaaner Folket!

Vaabensmeden.

Vær stille, nu er Valget endt, nu komme
Consulerne tilbage.

(Consulerne komme ud igien af Slottet, to og to.)

Guido Bella
(gaaer hurtig hen til Dante).

Skynd Jer, Dante!
Kom, I er udvalgt til Prior, de andre
Er alle Hvide; Simon Bardi ene
Er ei at lide paa, men han er borte,
Han holder Bryllup, siges der, idag
Med Messer Folcos Datter Beatrice.
Nyt Øieblikket før han kommer, ellers
Forhales Sagen blot; Forviisningsacten
Er skreven alt, det har jeg sørget for.
Den Siettes Underskrift behøves ikke,
Naar kun de Fem er enige — gaa nu!

Dante (i Tanker).
Med Messer Folcos Datter Beatrice...

Guido.
Det angaaer jo ei Jer — kom, Folket venter,
At I opfylder Eders Pligt, Priorer!

Dante.
Vor Pligt! frygt ei, jeg sviger ikke min.

Guido.
Er Acten underskreven, da træd frem
Og læs den op for Folket, Messer Dante!

Dante.

Skal jeg oplæse selv Forviisningsacten!
Nei, Guido, det kan Folket ei forlange,
Nei, det er ei min Pligt.

Guido.

Og hvorfor ikke?
I er jo ei i Slægt med de Forviste.
Den, som vil være Prioratets Hoved,
Maa altid foran gaae, for Folkets Skyld.

Dante.

For Folkets Skyld? Velan, om jeg saa skal
Forvise Lykken fra mit eget Liv,
For Folkets Skyld jeg gaaer, jeg vakler ikke.
(han gaaer)

Herolden.

I Folkets Navn forkynder jeg for Alle,
At der er bleven valgt idag Priorer,
Ved Stemmefleerhed, efter gammel Skik.
Gid de maa styre Florents godt, saalænge
Som det er Folkets Villie, de skal herske.

Syvende Scene.

De Forrige. Beatrice (tilsløret), **Benedetta**, siden **Dante.**

Benedetta.

Men for Guds Moders Skyld, saa sig mig dog,
Hvor vil I hen? hvad vil I nu paa Torvet?
Brudgommen venter, Eders Fader venter,
Og Præsten kan jo komme hvert Minut.

Beatrice.

Tys, hørte du? det kom mig for, de sagde,
Dante var udnævnt til Prior.

Benedetta.

Vel muligt,
Hvor kan jeg have Tanker nu for Sligt!
Kom Barn! jeg staaer paa Naale; Eders Brudgom
Er bleven valgt, det veed jeg nok, men kom nu!

Beatrice.

Tys, hørte du hans Røst! o, jeg kan kiende
Den mellem hundred Stemmer.

Benedetta.

Hvem, hvis Røst?

Beatrice.

Der er han selv, hold paa mig, hvor jeg skiælver!

Benedetta.

For Himlens Skyld, hvad fattes Jer dog, Barn?

(Dante træder i Spidsen for de andre Priorer ud paa Torvet. Stærk Jubel af Folket: Bravo, Bravo! leve de nye Priorer!)

Dante.

I Prioratets Navn forkynder jeg
For alle dem, der ere her tilstede:
For Høiforræderi og Vold mod Folket
Har Prioratet dømt de Mænd, hvis Navne
Herolden fæster hist paa Slottets Muur,
Til Landsforviisning i et Aar fra Florents.
Tolv Maaneder skal deres Huus staae øde,
Og ingen Ild paa deres Arne brænde,
Tolv Maaneder skal deres Markers Frugt
Og Hiordes Kuld og deres Høst af Viin
Tilhøre Staden; hvis i denne Tid
De træffes inden Landets Enemærker,
Er deres Liv og Gods hiemfaldet Loven.
Saadan er det vor Villie, at det skeer
Til Bøde for dem selv, og Gavn for Florents.

Folket.

Ned med de Sorte, deres Gods er Folkets!
Ned med de Sorte, længe leve Dante!
(de løfte Dante paa deres Skuldre og bære ham ind i Slottet.)

Benedetta.

Kom nu, Madonna! husk, at Eders Fader
Maa flygte strax naar Vielsen er endt.

Beatrice.

Det er forbi, fra nu af er mit Liv
Ei andet, end en Længsel efter Døden. (hun gaaer.)

(Alle forlade Scenen, undtagen Dino. Han seer et Øieblik efter Dante og de Bortgaaende, derpaa siger han:)

Dino.

Nu troer du vel, at du har skræmmet alle
Vilddyrene fra Florents, stolte Jæger?
Vogt dig nu blot for dine egne Hunde.
Jeg kiender Folkets Lyster, jeg skal slippe
Dem løs, de sultne Munder, een for een,
Prøv saa at mætte dem med dine Drømme.

Tredie Act.

(I de to første Scener foregaaer Handlingen i Pisa, hos Carl af Valois.)

Første Scene.

Corso Donati, Berto, Bandello, Filippo og flere af de forviste Adelsmænd.

Corso.

Nu er vi under Tag, nu kan jeg ønske
Velkommen Jer til Pisa; Messer Berto,
Velkommen hid! Bandello og Filippo,
Jeg hilser Jer! Jeg haaber, I har levet
Saa vel i denne Maaned, som man kan
Naar man er landsforviist. I har da faaet
De Breve, som jeg skrev i Fyrstens Navn,
Der stævned Eder hid paa denne Dag —
Men hvor er Messer Folco?

Berto.

Han er død.

Corso.

For Diævlen, hvilket Hastværk! Hvorfor vented
Han ei een Dag, saa kunde han dog være
Død i sit eget Huus. (til Berto) I kom fra Lucca?

Berto.

Ja vist, i Nat.

Corso.

I Andre fra Bologna?

Filippo.

Iaftes silbig. Vi os samle her
Som en Folk Spurve, man har skræmt fra Reden.

Corso.

Som Spurve! Ved Madonna! heller skulde
Du sige Giæs, naar du vil være vittig.
Ørne vi er, thi vi har Næb og Kløer;
Et Øieblik man jog os fra vort Bytte,
Nu samle vi os atter høit i Luften
Med stærke Vingeslag, beredte til
At styrte ned og gribe det paany.
Og denne Gang er der en Kongeørn
I Spidsen for os. Har I hvervet Mænd?

Bandello.

Jeg har trehundred Ryttere.

Berto.

Og jeg

Femhundred.

Corso.

Har I sendt dem forud?

Bandello.

De vente os paa Veien, midtveis mellem
Florents og Pisa; vi har lovet dem
Tre Dages Plyndring, naar vi er i Byen.
Selv har jeg lovet mig, til Giengield for
Mit brændte Huus, at være Den, der kaster
Den første Fakkel ind i Guido Bellas.

Corso.

Godt! jeg har hvervet tusind Mand, de ligge
Skiult mellem Biergene, knap femten Miglier
Fra Florents. Ved mit adelige Vaaben!
Snart skal jeg med de Hvides Blod udvaske
Mit Navn og Eders af Forviisningslisten,
Og ridse vore Fienders ind deri
Med Spidsen af mit Sværd!

Berto.

Der kommer Prindsen.

Anden Scene.

De Forrige. Carl af Valois. Guillaume og flere franske Riddere.

Carl af Valois.

Min Gunst og Hilsen, ædle Florentinere!
Jeg vented knap saa talrigt et Besøg;
Det glæder mig, thi giæve Riddersmænd
Er Fyrstens Sværd i Krig, og Hoffets Smykke
Naar der er Fred — Velkommen Alle hid!
Snart haaber jeg at kunne huse Eder
Og Eders Venner som det sømmer sig
For Frankrigs kongelige Blod, naar Florents
Har aabnet sine Porte for mig først.
De gaae lidt trangt i Hængslen, som det lader;
Men jeg har her en dygtig Smed, som godt
Forstaaer at dirke, ham jeg sender did,
Som min Herold, med Brev, endnu i Aften.

Corso.

Ifald I lød mit Raad, saa sprængte vi
Dem op med Vold.

Carl.

Saa sagte, Messer Corso!
I er for voldsom, I maa huske paa,
Hans Hellighed har havt den store Naade

Snart dryppede de Kæmpendes Blod paa Lillie,
Da kaldte den Ene til Hielp sin Broder,
Den Anden sin Fader, den Første sin Moder,
Og derpaa sloges den hele Familie.
Saa kom deres Slægt, og snart, som det hænder,
Kom Vennerne med og Vennernes Venner,
Og Karl og Pige og fremmed Giæst,
De sloges Alle som de kunde bedst.
Hver levende Siæl bag Byens Porte
Tog Deel i denne blodige Strid;
Og da Køteren var sort og Mopsen hvid,
Fik Partierne Navn af Hvide og Sorte.
Var blot Hundene taget ved Nakken itide,
Havde Florents været fri for megen Kvide;
Thi som dengang de sloges til Stadens Meen,
Saadan slaaes de endnu — om det samme Been.

Spekhøkeren.

Hvad skal det sige? Giør han Nar af os?

Borgere.

Bort med Casella!

Dino.

Han forhaaner Folket!

Vaabensmeden.

Vær stille, nu er Valget endt, nu komme
Consulerne tilbage.

(Consulerne komme ud igien af Slottet, to og to.)

Guido Bella
(gaaer hurtig hen til Dante).

Skynd Jer, Dante!
Kom, I er udvalgt til Prior, de andre
Er alle Hvide; Simon Bardi ene
Er ei at lide paa, men han er borte,
Han holder Bryllup, siges der, idag
Med Messer Folcos Datter Beatrice.
Nyt Oieblikket før han kommer, ellers
Forhales Sagen blot; Forviisningsacten
Er skreven alt, det har jeg sørget for.
Den Siettes Underskrift behøves ikke,
Naar kun de Fem er enige — gaa nu!

Dante (i Tanker).
Med Messer Folcos Datter Beatrice...

Guido.
Det angaaer jo ei Jer — kom, Folket venter,
At I opfylder Eders Pligt, Priorer!

Dante.
Vor Pligt! frygt ei, jeg svigter ikke min.

Guido.
Er Acten underskreven, da træd frem
Og læs den op for Folket, Messer Dante!

Carl.

Og til mit Følge regner jeg Jer alle,
I ædle Riddersmænd!

Corso.

Og vore Folk.

Carl.

Naturligviis; men I maae være ukiendt,
Det maa ei vides, at I følge med.
Husk paa, Guillaume! naar du til Florents kommer,
Du taler kun om os og vore Mænd,
Og nævner intet Ord om nogen Anden.
Jeg haaber, det fortryder ei Jer Stolthed
At følge med incognito.

Corso.

Er jeg
Først kommen inden Porten, Eders Høihed!
Skal jeg nok giøre selv mit Navn bekiendt.

Carl.

Nu vel, saa lad det skee! Rid flux afsted
Med dette Brev, Guillaume! og bring min Hilsen
Til Florents' Raad og Priorat; jeg venter,
At som det er Hans Hellighbeds Befaling,
Vil Staden mig modtage, og bestemme
En Sum til Underhold for mine Mænd.

Fredsfyrste kaldes jeg — læg Eftertryk
Paa dette smukke Ord, og lad det være
Omkvædet til den Vise, du skal synge;
Jeg bringer Staden Fred.

Corso.

Ja, Dødens Fred!

Carl.

Tys, Messer Corso, fald mig ei i Talen!
Husk paa, vort Regnskab maae vi ikke blande.
Hvad Fred I bringer, rører ikke mig,
Den Fred jeg mener, det er Frihed for
Regieringens Besvær, som trykker Folket;
Den tager Frankrigs kongelige Broder
Paa sine Skuldre, som en naadig Hersker.
Naar du har faaet Svar, saa møder du
I Dalen os, ved Arnoflodens Krumning,
Fem Miglier fra Florents. Var det ikke
Det Sted, I nævned mig?

Corso.

Jo, Eders Høihed!

Carl.

Jeg bryder op i denne Stund fra Pisa,
Og inden Aften haaber jeg, vi ere
Ved Samlingsstedet. Gaa med Gud, Guillaume!
Spar ikke Hestens Been, og ei din Tunge,

Jeg skal ei spare paa min Gunst, ifald
Du bringer mig god Tidende tilbage.

(Guillaume gaaer.)

Med Eder, Corso! og de andre Herrer
Jeg tager Afsked for en liden Stund.
Rid I forud, Enhver til sine Mænd,
Og hold dem færdige, at de kan støde
Til os paa Veien, og vor Styrke vore
Som Snee, der ruller nedad Biergets Skrænt.

Corso.

Indtil vi som en Sneelavine styrte
Imorgen over Florents.

Carl.

Messer Corso!
Er I nu der igien! I glemmer altid,
At I og jeg er To; Fredsfyrste jeg,
Og I . . .

Corso.

En Landsforviist, som kommer hiem!

Carl.

Og sagte lukker Døren op paaklem,
Forsigtig først, indtil han vel er inde —
Saa kan han giøre Regnskab med sin Fiende.

(Alle gaae.)

Tredie Scene.

(Skuepladsen forandres til et Værelse hos Cardinalen i Florents.)

Cardinalen. Dino.

Dino.

Hvis Eders Eminents vil gunstig høre
Det ringe Raad, der som en ydmyg Terne
Beskedent nærmer sig til Eders Øre...

Cardinalen.

Tal frit, min Søn! Jeg veed, du er en lydig
Og ivrig Tiener af vor hellige Kirke.

Dino.

I ønsker jo, at Carl af Valois
Modtages skal i Florents?

Cardinalen.

Saadan er det
Hans Helligheds Befaling og mit Ønske.
Thi dette Folk er en vildfaren Hiord,
Det er paa Tiden nu, at Kirkens Hyrde
En Vogter giver det.

Dino.

Ja, ikke sandt?
Og at han jager bort hver utro Foged.

Cardinalen.

Det vil han giøre.

Dino.

Men hvis nu den utro,
Hovmodige Tiener negter ham at lyde?

Cardinalen.

Hvo negter vel at lyde Kirkens Fyrste,
Apostlens Efterfølger, Guds Statholder?

Dino.

Dante Alighieri negter det.

Cardinalen.

Er han en Kiætter da?

Dino.

Hovmodig er han
Trods nogen Kiætter, indbildsk, egenkiærlig,
Beruust af sine egne Drømmes Drik.
Tilgiv mig, Eminents! jeg bliver heftig —
Jeg veed, at man skal elske sine Fiender,
Men jeg har altid hadet denne Mand,
Fordi — jeg saae, at han var Kirkens Fiende.

Cardinalen.

Jeg absolverer dig for denne Synd;
Hvis han er Kirkens Fiende, had ham kun,
Forfølg ham, slaa ham ned, ifald du kan.

Dino.

Han siger, at vor hellige Fader Paven
Er ingen jordisk Fyrste, har ei Ret

Til verdslig Eiendom og verdslig Magt.
Paa Grund af slig en kiættersk Mening vil
Han vísselig idag i Raadet stemme
Mod Carl af Valois og Pavens Villie,
Og agte lidet Eders Eminents,
Der kom for at forkynde denne Villie.

Cardinalen.

Vor hellige Kirke Vaaben har, den kan
I Nødsfald vel bekæmpe sine Fiender;
Men den er mild og naadig, den vil heller
Omvende de Vildfarne uden Kamp.
Kan vi ei vinde denne Mand? Hvad vil han?
Han er jo født, saa har han vel et Ønske.

Dino (afsides).

Jeg maa nok bruge Sporen, for at faae
Hans Eminentse ud af denne Pasgang.
(høit)
Han ønsker, at faae Tydsklands Keiser hid,
Og giøre ham til Romerfolkets Cæsar;
Han ønsker at fornye den gamle Tid,
Og giøre Paven til en simpel Biskop.
Troer I, at dette Ønske kan opfyldes?

Cardinalen.

Troer du, at Kirkens Fyrste stiger ned

Fra Petri Stol og sætter sig ved Veien,
Og sanker Skillinger i Purpurkaaben?

Dino.

Himlen bevare mig for slig en Tanke!

Cardinalen.

Før dette skeer, opfyldes ei hans Ønske.

Dino (afsides).

Det hialp, nu fik jeg Cardinalen varm.
(høit)
Men han er stiv, han viger ei sin Mening.

Cardinalen.

Saa maa han knækkes som en stridig Green.

Dino.

Det maa han, Eders Eminents! og jeg
Har alt saa smaat begyndt at slibe Øxen.
Alt kommer an paa, at endnu idag
Vi faae den franske Prinds herind i Staden
Med samt hans Følge — Følget maa ei glemmes.

Cardinalen.

Det hviler i min Haand, og det skal skee.
I Nødsfald har Hans Hellighed mig givet
Magt til at tvinge de Gjenstridige.
Dog vil jeg ikkun bruge denne Magt
Som sidste Vaaben; først naar Prindsens Skaal
Er næsten vippet op, saa vil jeg kaste

Min Tales Vægt og Myndighed deri.
Jeg vil, det stolte Frankrig mærke skal,
At uden Pavens Hielp formaaer det ikke
At aabne nogen Dør i dette Land.
Hvad Mening har de øvrige Priorer
I denne Sag?

Dino.

De fire har slet ingen,
Thi deres hule Hierne giver altid
En Gienlyd af den Røst, der taler høiest;
Den femte, veed I, det er Simon Bardi.

Cardinalen.

Han giemmer Stadens Nøgler, ikke sandt,
Som Gonfaloniere? Er han med os?

Dino.

Om ei med os, saa dog imod vor Fiende.
Jeg i hans Øre dryppet har en Gift
Af finere Natur; den virker langsomt,
Men sikkert dog, lidt efter lidt den bringer
Det jevne Blod i Kog, og kalder paa
Den Lidenskab, der sover i hans Hierte.
Er den først vakt, saa har det ingen Nød,
Saa er han vor.

Cardinalen.

Hvad mener du for Gift?

Dino.

Ak, Eminents! slig hellig Mand, som I,
Den kiender knap; det er en jordisk Syre,
Et bittert Skum, som stundom danner sig
Paa Overfladen af den søde Elskov;
Skinsyge kaldes den, en Draabe kun
Kan bringe Livet til at stilles ad.
Men fremfor Alt er der een Magt endnu,
Som vi maa vinde for os, det er Folket.

Cardinalen.

Er Folket ikke her, som andensteds,
Et blindfødt Barn, der gaaer i Ledebaand
Hos Kløgt og Snildhed?

Dino.

Folket elsker Dante,
At sige, mange Folk — skiøndt ei saamange,
Som for en Maaned siden, Eminents!
Det har jeg sørget for. Af hvert et Ønske,
Som Folket opfyldt fik, har snildt jeg lokket
To nye Lyster frem, paa denne Viis
Jeg dannet har en Hær af lutter Ønsker,
Og den vil kæmpe for os, haaber jeg.

Cardinalen.

Du er en kløgtig Mand, jeg skal ei glemme
Dit Navn, naar med Hans Hellighed jeg taler.

Dino.

Jeg takker, Eminents! for Eders Naade.
Det gielder nu blot om, saaledes troer jeg,
At samle disse Ønsker, og at slippe
Dem løs paa Dante; han vil afslaae dem,
Og saa tilhører Folket os, at sige,
Saalænge vi kan mætte det med Løfter.
I denne Hensigt har jeg tilladt mig,
I Eders Eminentses Navn at stævne
En Mand herhid, som gielder saare meget,
Guldsmeden Guido Bella; hvis I nu
Vil vise ham den Naade ...

Cardinalen.

Lad ham komme.

Dino.

Men Eders Eminents vil gunstigt mindes,
At han er Dantes Ven endnu, det gaaer
Ei an, at nævne Tingens fulde Navn.

Cardinalen.

Kald ham herind, min Søn! Er der et Øie,
Som ei kan taale Tankens fulde Dagslys,
Saa kan man bruge Talen som en Skiærm.

Fierde Scene.

De Forrige. Guido Bella.

Dino.

Kom, Guido Bella! kom! Hans Eminents
Er gunstig stemt mod Folket, og har lovet
At staae dets Ønsker bi hos Prioratet.

Guido.

Jeg takker, Eminents! dog haaber jeg,
Det giøres ei behov, thi frit er Folket,
Og vore Ønsker ere ingen Børn,
Som trænge til at ledes frem ved Haanden.
Vi selv har Raadet valgt, og Folkets Ønsker
Mandvorne Sønner er af dette Valg.

Cardinalen.

Men stundom hænder det — jeg veed det vel,
Det er ei saadan her, men det kan hænde —
En voxen Søn er ueens med sin Fader;
Da er det godt at faae en Ven til Mægler,
Som mener ærligt det med begge Parter.

Guido.

Hvor findes vel den Mægler, Eminents!
Som mellem To kan stifte ganske lige?
Lad hellere dem selv om Sagen enes,
Som bedst de kan.

Cardinalen.

Den Mand er jeg, min Søn!
Thi husk, at giennem min Mund taler Kirken,
Og Kirken elsker Alle lige høit.
Hav derfor Tillid til mig, sig mig aabent,
Hvad er det, Folket ønsker? Jeg beklager,
At Prioratet ei har altid fulgt
Mit gode Raad.

Guido.

Dog maa det glæde Jer,
At tvende Kirker bygges nu i Florents,
Til Hæder for vor Stad og Prioratet.

Cardinalen.

Sandt nok, det vilde glæde mig, min Søn!
Hvis ei jeg tænkte paa, at hver en Steen
Er kiøbt for Folkets Sved; mit Raad det var,
At lægge Bygningsskatten ei paa Folket,
Men kun paa Adelen og de Forviste.

Guido.

Det Raad var godt, hvorfor har Prioratet
Ei handlet efter det?

Cardinalen.

Nu, maaskee Nogen
Har havt Medlidenhed med de Forviste.

Guido.

Medlidenhed! ifald saa var — dog nei,
Det er umuligt.

Dino.

Carl af Valois,
Den franske Prinds, saa har man mig berettet,
Har nys i Pisa bygget et Capel;
Men han har ikke lagt den tunge Grundsteen
Paa Folkets Skuldre, han gav selv det Halve.

Guido.

Den anden Halvdeel?

Dino.

Tvang den ædle Fyrste
Pisas hovmodige Adel til at give.

Guido.

Og her i Florents bærer Folket Byrden —
Det er ei rigtig giort af Prioratet.

Dino.

Og Prioratet — det vil sige Dante.

Cardinalen.

Hans Hellighed, hvis Faderhierte vil,
At Lykkens Sol skal, som hiin gyldne Stierne,
Der lyser over os, ei blot beskinne
Den halve Deel af Florents, men den hele,

Og hvem det harmer, at see Adelsmanden
I Yppighed og Overdaab at svømme,
Fast liig den rige Mand i Evangeliet,
Mens Folket, som en pialtet Lazarus,
Trods alt sit Slid dog bliver lige fattigt:
Hans Hellighed mig sendte hid til Florents
Meest for at varetage Folkets Tarv;
Og jeg beklager høilig, Prioratet
Har endnu ikke fulgt mit andet Raad.

Guido.

Nævn det.

Cardinalen.

At tage tvende Dele bort
Af hele Skattens Byrde fra hver Borger,
Som maa af sine Hænders Arbeid leve,
Og dermed øge hine Fraadseres Tynge,
Som dyrke feden Jord med Andres Sved.

Guido.

Og dertil har I raadet Prioratet?

Cardinalen.

Det var mit Ønske.

Dino.

Carl af Valois,
Den franske Prinds, saa har man mig berettet,

Har alt i Pisa brugt sin Myndighed
Til at udvirke dette.

Guido.

Ha, Guds Blod!
Er Florents' Folk da mindre værd, end Pisas?

Cardinalen.

Det troer jeg neppe.

Guido.

Hvis I taler Sandhed,
Saa er det skiændig giort af Prioratet.

Dino.

Og Prioratet — det vil sige Dante.

Guido.

Vi har dem valgt udaf vor egen Midte,
Vee dem, hvis de forraade Folkets Sag!
Hvad fik I for et Svar? Afslog de det?

Cardinalen.

Jeg veed endnu ei ganske deres Tanker
I denne Sag; maaskee de kun har opsat
At følge Raadet, og naar I forlange...

Guido.

Vi vil forlange det, endnu idag!

Dino (afsides).

Ret saa, jeg vidste vel, at Gløden ulmed,
Snart vil de lyse Flammer bryde frem
Af Tagets Sparværk, indtil Huset styrter.

Cardinalen.

I bør det fordre, det er Eders Ret.
Og endnu eet: skal de Forvistes Gods
Ei høre Folket til?

Dino.

Den franske Prinds
Har nyligen i Pisa skaffet Folket
En rig og gylden Høst paa denne Viis.

Guido.

Alt længe vented vi, det skulde skee.

Cardinalen.

Det vil det vist, engang, jeg tvivler ikke;
Men medens Græsset groer ...

Guido.

Nu skal det skee!
Det vil vi fordre med idag i Raadet.
Det usle Pisa skal ei bryste sig
Af noget Fortrin for vort gamle Florents.

Cardinalen.

Hver Den som beder, faaer — saa taler Skriften;

Men her, som altid, kommer det dog an paa
At bede paa den rette Viis.

Guido.

Hvordan?

Cardinalen.

Træd dristig frem ...

Guido.

Det har vi altid giort.

Cardinalen.

Siig Eders Ønsker høit.

Guido.

Ved alle Hellige!
Vi raabe skal saa høit, at hver en Hvælving,
Ja hver en Steen skal raabe med i Slottet.

Cardinalen.

Det skadede ikke, om I fik en Deel
Af Folket til at samle sig paa Torvet,
Bevæbnede naturligviis; saalunde
Kan Prioratet see, at det er ei
En enkelt Mands, men hele Folkets Ønsker,
I bære frem.

Guido.

Ja, saadan vil vi giøre.
Jeg takker, Eminents! for Eders Raad,

Og iler flux at sætte det iværk.
Snart skal et Chor af mange hundred Stemmer
Forkynde Prioratet Folkets Villie.

Dino.

Hust, Prioratet — det vil sige Dante.
(Guido gaaer.)
Høit jeg beundrer Eders Eminentse;
I veed at kaste Garnet ud, saa Fisken
Ei seer dets Traade førend den er fangen.

Cardinalen.

Det maa jeg vel, min Søn! som Kirkens Tiener
Er det mit Kald at fange Mennesker.

Dino.

Alt stunder Tiden til, da Raadet samles;
Jeg anbefaler mig til Eders hulde
Bevaagenhed, indtil vi sees paa Slottet.

Cardinalen.

Den er dig vis, min Søn! Fred være med dig!
(Dino gaaer.)
Dig har jeg giennemskuet, gaa du kun!
Jeg kan dig udenad, dit Navn er Avind.
(Cardinalen gaaer.)

Femte Scene.

(Skuepladsen forandres til den store Sal i Prioratets Slot. Cardinalen, fulgt af sine Præster, kommer ind, og tager Sæde tilhøire for Tilskuerne; derpaa komme Priorerne i deres Embedsdragt og sætte sig tilvenstre paa noget ophøiede Stole, Dante nærmest Tilskuerne. Salens Baggrund er opfyldt med Folk af alle Stænder.)

Dante. Casella. Cardinalen. Dino. Borgere. En Herold. **Guillaume.**

Dante.

Hvad vil du mig, Casella? fat dig kort,
Ifald du kan; thi see, Herolden venter
Kun paa et Tegn fra mig, at aabne Raadet.

Casella.

Jeg vil blot spørge dig, hvad Bonden giør,
Naar han har seet to Ræve tale sammen.

Dante.

Saa hænger han en Laas for Hønsehuset.

Casella.

Hvormange Mand i Vaaben har du her,
Jeg mener af de tydske Landsknegte?

Dante.

Slotsvagten er, som altid, tyve Mand.

Casella.

Den Laas er ikke stærk nok, tag en anden.

Dante.

Hvad mener du?

Casella.

Jeg mener, jeg har seet
Din Fiende Dino tale hemmeligt
Og tidt med Cardinalen.

Dante.

Nu, hvad saa?

Casella.

Tag dig tagt for Dino.

Dante.

Bah, den Stakkel!
Det værste, som han giør, er slette Vers.

Casella.

Tro mig, han skriver nu paa en Tragedie,
Hvis Hovedrolle er bestemt for dig.

Dante.

Og hvorfor det? Jeg har jo aldrig giort
Ham noget Ondt.

Casella.

Hvorfor mon Slangen stikker?

Dante.

Nu, det er dens Natur.

Fierde Scene.

De Forrige. Guido Bella.

Dino.

Kom, Guido Bella! kom! Hans Eminents
Er gunstig stemt mod Folket, og har lovet
At staae dets Ønsker bi hos Prioratet.

Guido.

Jeg takker, Eminents! dog haaber jeg,
Det gjøres ei behov, thi frit er Folket,
Og vore Ønsker ere ingen Børn,
Som trænge til at ledes frem ved Haanden.
Vi selv har Raadet valgt, og Folkets Ønsker
Mandvorne Sønner er af dette Valg.

Cardinalen.

Men stundom hænder det — jeg veed det vel,
Det er ei saadan her, men det kan hænde —
En voxen Søn er ueens med sin Fader;
Da er det godt at faae en Ven til Mægler,
Som mener ærligt det med begge Parter.

Guido.

Hvor findes vel den Mægler, Eminents!
Som mellem To kan skifte ganske lige?
Lad hellere dem selv om Sagen enes,
Som bedst de kan.

Cardinalen.

Den Mand er jeg, min Søn!
Thi husk, at giennem min Mund taler Kirken,
Og Kirken elsker Alle lige høit.
Hav derfor Tillid til mig, sig mig aabent,
Hvad er det, Folket ønsker? Jeg beklager,
At Prioratet ei har altid fulgt
Mit gode Raad.

Guido.

Dog maa det glæde Jer,
At tvende Kirker bygges nu i Florents,
Til Hæder for vor Stad og Prioratet.

Cardinalen.

Sandt nok, det vilde glæde mig, min Søn!
Hvis ei jeg tænkte paa, at hver en Steen
Er kiøbt for Folkets Sved; mit Raad det var,
At lægge Bygningsskatten ei paa Folket,
Men kun paa Adelen og de Forviste.

Guido.

Det Raad var godt, hvorfor har Prioratet
Ei handlet efter det?

Cardinalen.

Nu, maaskee Nogen
Har havt Medlidenhed med de Forviste.

Guido.

Medlidenhed! ifald saa var — dog nei,
Det er umuligt.

Dino.

Carl af Valois,
Den franske Prinds, saa har man mig berettet,
Har nys i Pisa bygget et Capel;
Men han har ikke lagt den tunge Grundsteen
Paa Folkets Skuldre, han gav selv det Halve.

Guido.

Den anden Halvdeel?

Dino.

Tvang den ædle Fyrste
Pisas hovmodige Adel til at give.

Guido.

Og her i Florents bærer Folket Byrden —
Det er ei rigtig giort af Prioratet.

Dino.

Og Prioratet — det vil sige Dante.

Cardinalen.

Hans Hellighed, hvis Faderhierte vil,
At Lykkens Sol skal, som hiin gyldne Stierne,
Der lyser over os, ei blot beskinne
Den halve Deel af Florents, men den hele,

Og hvem det harmer, at see Adelsmanden
I Yppighed og Overdaad at svømme,
Fast liig den rige Mand i Evangeliet,
Mens Folket, som en pialtet Lazarus,
Trods alt sit Slid dog bliver lige fattigt:
Hans Hellighed mig sendte hid til Florents
Meest for at varetage Folkets Tarv;
Og jeg beklager høilig, Prioratet
Har endnu ikke fulgt mit andet Raad.

Guido.

Nævn det.

Cardinalen.

At tage tvende Dele bort
Af hele Skattens Byrde fra hver Borger,
Som maa af sine Hænders Arbeid leve,
Og dermed øge hine Fraadseres Tynge,
Som dyrke feden Jord med Andres Sved.

Guido.

Og dertil har I raadet Prioratet?

Cardinalen.

Det var mit Ønske.

Dino.

Carl af Valois,
Den franske Prinds, saa har man mig berettet,

Har alt i Pisa brugt sin Myndighed
Til at udvirke dette.

Guido.

Ha, Guds Blod!
Er Florents' Folk da mindre værd, end Pisas?

Cardinalen.

Det troer jeg neppe.

Guido.

Hvis I taler Sandhed,
Saa er det skiændig giort af Prioratet.

Dino.

Og Prioratet — det vil sige Dante.

Guido.

Vi har dem valgt udaf vor egen Midte,
Vee dem, hvis de forraade Folkets Sag!
Hvad fik I for et Svar? Afslog de det?

Cardinalen.

Jeg veed endnu ei ganske deres Tanker
I denne Sag; maaskee de kun har opsat
At følge Raadet, og naar I forlange...

Guido.

Vi vil forlange det, endnu idag!

Dino (afsides).

Ret saa, jeg vidste vel, at Gløden ulmed,
Snart vil de lyse Flammer bryde frem
Af Tagets Sparværk, indtil Huset styrter.

Cardinalen.

I bør det fordre, det er Eders Ret.
Og endnu eet: skal de Forvistes Gods
Ei høre Folket til?

Dino.

Den franske Prinds
Har nyligen i Pisa skaffet Folket
En rig og gylden Høst paa denne Viis.

Guido.

Alt længe vented vi, det skulde skee.

Cardinalen.

Det vil det vist, engang, jeg tvivler ikke;
Men medens Græsset groer . . .

Guido.

Nu skal det skee!
Det vil vi fordre med idag i Raadet.
Det usle Pisa skal ei bryste sig
Af noget Fortrin for vort gamle Florents.

Cardinalen.

Hver Den som beder, faaer — saa taler Skriften;

Borgerne.

Frihed for Skat og de Forvistes Gods!

Dante.

Vil I ei fordre, jeg skal give Jer
Guldsolen hist paa Firmamentets Bue?
Har I ei Lyst til Maanens hvide Sølv,
Til Stiernerne, de blanke Ædelstene?
Gud er jo rig, hvi skal han ikke plyndres?
Thi at han lader Solen lyse for Jer,
Det er ei nok, nei, I maa holde den
Her i Jer Haand og drikke Guldets Strømme.
Og at de høie Stierner løfte Siælen
Til sig i Nattens Dæmring, er ei nok;
Det Evige maa trækkes ned i Støvet,
Før faae I ikke Ro i Eders Siæle.
Forlang det kun, thi, ved den hellige Jomfru!
Af mig faaer I saa let det Ene, som
Det Andet!

Guido.

Glem ei, Dante! du har lovet,
Af al din Magt at fremme Folkets Lykke,
At hade og bekæmpe Folkets Fiender.

Dante.

Ja, selv om Folket blev sin egen Fiende,
Det har jeg lovet, og det giør jeg nu.

Thi værre Fiende har ei noget Folk,
End denne Tørst og Hunger efter Meer;
Den brænder som en Feberild i Blodet,
Giør Kinden bleg og Brødet beesk i Munden,
Og faaer den gustne Avind til at sætte
Sig som en Byld paa Eders Lykkes Legem..
Mod denne Fiende vil jeg gaae i Kamp,
Saalænge som min Arm kan løfte Sværdet.
Om Lykke taler I — viid, Lykken boer
Ei i det gyldne Slot, og ei den rider
Paa høien Hest, i Fløil og Silke klædt.
Nei, Lykken sidder ved den Fattiges Arne,
Naar han er god og nøisom, Lykken taler
Med Eders Hustrus Røst og Eders Børns,
Hvergang de smilende Jer kalde Fader.
Naar var vel Florents lykkeligst? Dengang
Dets Muur var snever, Folkets Hierte stort;
Da rigest Borger klædte sig i simpelt,
Ugarvet Skind, og levede med sin Nabo
I Fred og kiærligt Samliv; dengang Kvinden
Ei gik med gyldne Ringe for at prale,
Men sad i Hiemmet ved sin Rok og Væv,
Og vuggede sit Barn, imens hun kvad
De Sange, hendes Moder havde sunget,
Og fostred Drengen op med stolte Sagn

Om Romas Helte. Dengang, Mænd! var Florents
Meer lykkeligt end nu, skiøndt mere fattigt.
Mod denne Lykke seer jeg Nat og Dag,
Som Styrmanden paa Havet seer mod Stiernen,
Til denne Havn jeg Eder føre vil,
Staaer Gud mig bi, men ei til nogen anden.

Guido.

Du afslaaer vor Begiæring! vogt dig, Dante!
Husk, hvad du er, blev du ved Folkets Valg.

Dante.

Frit Folket er, fri maa dets Styrer være,
En Træl kan ikkun herske over Trælle.
Og hermed nok! Gaaer bort i Stilhed, Mænd!
Og lær at tæmme denne Lyst, der som
Et Vilddyr daglig dræber Eders Lykke.

Guido.

Vi gaae ei bort, før du har givet os,
Hvad vi forlange, det er Folkets Villie.

Dante.

Men ikke Prioratets, gaaer med Fred!

Guido.

Nei, nei! du skal, vi twinge dig dertil
Med Sværd i Haand, vil du ei med det Gode!

Dante.

Stilhed i Raadets Sal! Det gaaer for vidt,
Nu er min Taalmod endt! Læg Sværdet ned
Hver Mand, som ikke falde vil for Sværdet!

(Han giver et Tegn; Dørene aabnes, en Skare Landsknegte besætte Salen.)

Dino
(til Cardinalen).

Fordømt! vor Plan er strandet! han har havt
Et Nys derom og har fordobblet Vagten.
Nu, Eminents! staaer alt mit Haab til Eder.

Dante.

End har jeg Magt at dæmpe denne Storm!
I Slottets Gaard og høit paa Taarnets Brystværn
Femhundred Mænd kun vente paa et Tegn,
For med en Hagl af skarpe Spyd og Pile
At sende Folket Prioratets Svar.
Forlader Slottet flux, gaaer Hver til Sit!
Jag disse Tanker bort, som onde Drømme,
Saa vil jeg ogsaa troe, at jeg har drømt, -
Og vi vil være Venner som tilforn.

Guido.

Idag maa Folket flye, men vogt dig, Dante!
End har ei Stormen lagt sig.

Dante.

Lad den komme!

Jeg skal staae fast indtil min Tid er omme.

(Guido Bella og de Borgere, der kom ind med ham, gaae; det øvrige Folk bliver.)

Dante.

Nu, Venner! hvi forlod I Eders Sæder?
Hvo Statens Skib vil styre, maa ei skiælve,
Fordi en Folkevind mod Seilet bruser.
Tag Plads igien! — Og du, hør vor Beslutning!
Forkynd din Herre Prindsen, Florents fløtter
Ei om den Fred, han byder det tilfals,
Og agter ei at kiøbe sig en Fyrste
Paa Frankrigs Marked. Længe nok Italien
Har været Bold for disse Kastevinde,
Der kom fra Eders Land, og bragte Tvedragts
Og Avinds Sæd herned til vore Sletter;
Det er paa Tiden, at den rette Haand
Plovjernet griber nu og renser Jorden.

Cardinalen.

Og hvis er denne Haand?

Dante.

Hans, som er Arving
Til Romas Scepter og til Mailands Krone,

Der som den friske Nordenvind skal komme
Ned over Alperne med sine Hære,
Og rense Luften, jage Habets Idvind
Tilbage hvor den kom fra; Gierrighedens
Pestsvangre Dunster skal han drive bort,
Og splitte denne lumre Glemselstaage,
Der hviler over Landets gamle Hæder,
At det maa vorde stort og stærkt som før,
Ved ham, Tydsklands og Romerrigets Keiser.
Din Prinds er ikke født til Cæsars Krone,
Og Florents aabner ei sin Port for ham;
Bring ham det Svar med Prioratets Hilsen!

(Idet Guillaume vil gaae, reiser Cardinalen sig.)

Cardinalen.

Tøv end et Dieblik! Jeg tænker, Raadets
Beslutning er ei hamret fast med Nagler,
Den kan vel løses — ikke sandt Priorer?

Dante.

I spøger, Eminents! en Mands Beslutning
Er et afkølet Jern, som ei kan bøies.

Cardinalen.

Selv haardest Jern kan blive blødt paany
Ved Ildens Magt.

Dante.

Og hvo vil tænde den?

Cardinalen.

Den stærke Smed, der naar han vil, kan smede
Selv Himlens Porte til og aabne Helved.

Dante.

Ha, lad hám vogte sig, han brænder Haanden!

Cardinalen.

Det har ei nogen Nød — dog, bort med Omsvøb!
Hans Hellighed ved mig, sin ringe Tiener,
Tilkiendegiver Florents' Priorat:
Det er ei blot hans Ønske, men hans Villie,
At Carl af Valois, som han har kaldt til
Fredsfyrste her, modtages skal i Staden,
Og vises samme Hæder som en Konge.

Dante.

Hans Villie, Eminents! den gielder her
Til Kirkens Tærskel kun, ei udenfor.

Cardinalen.

Forvovne Mand, bøi dig for Pavens Bud!

Dante.

Ved Altrets Fod jeg bøier mig for Paven,
Paa Prioratets Sæde kun for Gud.

Cardinalen.

Du taler kiækt, dog mindes vel, at Paven
Har Magt ei blot i Himlen, men paa Jord.

Dante.

Det mindes jeg, thi fra det Bierg nedrulled
Den Steen, der tynger paa Italiens Bryst.
Vee ham for denne Magt! den drog hans Blik
Fra Himlens Lys og bandt det fast til Støvet;
Den Magt har som en Helvedaand besvangret
Den hellige Kirkes rene Jomfrustiød,
Og født Uhyret Gierrighed til Verden,
Som nu, med Purpurkaaben smykket, sidder
Paa Petri Stol og hungrer efter Guld.

Cardinalen.

Dumdristige Kiætter, standS din frække Tunge!

Dino.

Hør, Florentinere! han bespotter Paven!
(Mumlen blandt Folket: „Han bespotter Paven!")

Dante.

Skaf Stilhed her i Salen, Landseknegte!
(til Cardinalen)
Siig mig engang, hvormeget skal vel Frankrig
Betale til Hans Hellighed, naar Prindsen
Er kommen ind i Florents? Nu, I tier,
I veed det maaskee ei; saa sig mig da,
Thi dette veed I vist: hvor stor en Skat
Forlangte vel vor Frelser af Sanct Peder

For Himlens Nøgler? Hvad, veed I det ikke?
Saa skal jeg sige Jer det: Alt, hvad han
Forlangte, var: „Stat op og følg mig efter!"
Nu vil jeg bede Jer at dømme selv,
Om Paven følger Christus efter ved
At blande sig i verdslig Færd, og sælge
Sin Stemme til det rænkefulde Frankrig.
Dog nok herom! Paa Prioratets Stol
Een Villie sidder nu, og det er min,
Der er ei Plads til to.

Cardinalen.

Er dette Ord
Dit sidste?

Dante.

Ja, lad Paven aabne Himlen
Med sine gyldne Nøgler, Florents' Porte
Skal han ei aabne, mens jeg er Prior.

(Det er imidlertid bleven Skumring; paa et Tegn af Cardinalen tænde Præsterne hver sin Voxfakkel, hvorved Salen oplyses.)

Cardinalen.

Saa hør, Forhærdede! hvad Guds Statholder
Forkynder dig til Straf ved mig, sin Tiener,
Og styrt til Jorden for hans Vredes Lyn!
Forarger dig din Haand, saa hug den af!

Saadan der skrevet staaer, og saadan skiller
Jeg dig, vantrevne Led! fra Kirkens Legem.
Naar Klokken kalder Menigheden sammen,
Da skal du vandre paa de øde Veie
Alene, som en pestbesmittet Flygtning;
Thi som jeg lukker denne hellige Bog,
Saaledes lukker Kirken sig for dig,
Til du har omvendt dig og bedt om Naade.
Naar Præsten med Guds hellige Legem mætter
Bodfærdige Syndere ved Altrets Fod,
Skal du staae udenfor imens og hungre;
Thi som jeg sønderriver dette Klæde,
Saa sønderriver Kirken hvert et Baand,
Der hidtil bandt dig til dens Moderskjød.
Og hvis du kaldes bort fra denne Jord,
Forinden du er løst af Kirkens Ban,
Da skal din Siæl ei lukkes ind i Himlen,
Men du skal vorde udstødt til et Sted,
Hvor der er Suk og Graad og Tænders Gnidsel.
Og som jeg slukker disse Lys omkring dig,
Skal Paradisets lyse Haab udslukkes,
Og du skal boe til evig Tid i Mørke.

(Lysene slukkes, Salen er et Dieblik mørk, imedens Præsterne gientage Cardinalens sidste Ord: „Og du skal boe til evig Tid i Mørke!")

Dante.

Bring Fakler hid!

(Det skeer; Salen oplyses igien.)

Min Vei er lys og aaben,
Og i mit eget Hierte boer min Dommer.
Slyng kun dit Lyn, mit Legem kan det ramme,
Min Villie smelter ikke for dets Flamme!

Fierde Act.

Et Værelse i Simon Bardis Huus.

Første Scene.

Simon Bardi. En Læge.

Simon Bardi.

Nu har I seet min Hustru, sig mig nu,
Hvad mener I om denne Sygdom, der
Som en ubuden Giest har taget Bolig
I hendes fagre Legem, stiaalet Rødmen
Af hendes Kinder, og fordobblet paa
Slig unaturlig Maade Hiertets Slag,
Saa fast jeg frygter, Livets skiulte Viser
Har snart sin hele Skive giennemløbet?

Lægen.

Hvis Øiet ikke skuffer mig, boer Grunden
Til denne Sygdom ei i Legemet, Herre!

Simon.

Hvor skulde den vel ellers boe?

Lægen.

I Siælen.

Simon.

Nei, nei! jeg vil ei høre Sligt — i Siælen?
Hvad kiender I til hendes Siæl? Er I
En Siælesørger da?

Lægen.

Det er jeg kun
Forsaavidt Legemet stundom er en Tavle,
Som Siælen skriver paa imod sin Villie.

Simon.

Og hvad har I da læst paa denne Tavle?

Lægen.

Jeg troer, at jeg har læst den Sygdoms Navn,
Som Eders Hustru lider af.

Simon.

Saa nævn den.

Lægen.

Den kaldes Hiertesorg.

Simon.

Hvad, Hiertesorg!
Kald den Brystsyge, Feber, Svindsot eller Tæring,
Tag hvilket Vaaben, I har Lyst, af Dødens
Rustkammer ud, men ikke dette, Herre!
Ei dette, hører I!

Lægen.

Min Kunst veed ikke
At nævne denne Sygdom anderledes.

Simon (afsides).

Det stemmer med hvad Dino mig har sagt,
At hun i Løn en anden Elskov nærer.
(høit)
I er en daarlig Kiøbmand, at I ikke
Kan finde paa et Navn, der klinger godt
I Eders Kundes Øren — dog, jeg feiler,
Sygdommen var det I gav Navn, men Sundhed,
Det er den Vare, som I handler med —
Forlad mig, mine Tanker var ei her.
Nu, vil I sælge mig min Hustrus Sundhed?

Lægen.

Det kan kun han, den store Læge hist.

Simon.

Og hvad kan I da?

Lægen.

Give Jer et Raad,
Som stundom hiulpet har; om her det hielper,
Beroer paa Kræfter, Lægen ikke styrer.

Simon.

Nu vel, lad for et Øieblik os sætte,

At Sorg var denne Sygdom; siig mig da,
Hvad raader I?

Lægen.

At fierne Sorgens Aarsag.

Simon.

At fierne den — ved Himlen! I har Ret,
Ja, han maa fiernes — troer I, det vil hielpe?
Siig mig det, thi jeg elsker høit min Hustru,
Mit halve Liv jeg misted, hvis hun døde.

Lægen.

Ifald Naturen Kræfter har endnu,
Vil hendes Legem, som en sygnet Plante,
Lidt efter lidt sig reise, naar I kun
Husvaler den med Ømheds Lys og Varme.
Dog vogt Jer for at fierne Sorgens Grund
For voldsomt eller pludseligt, thi ofte
Kan Siælen vænne sig til Sorgers Gift,
Som Legemet til de Drikke, der beruse,
Og døe af Mangel, naar med eet den mister
Hiin bittersøde Næring.

Simon.

Tys, der er hun!
See, hvor hun langsomt gaaer, med Panden sænket,
Og Blikket indadvendt — hvis Billed søger
Hun vel derinde? Mig kan hun jo see,

Naar hun slaaer Øiet op, er det da ham?
Tak, Mester! Tak! O kunde Eders Kunst
Uddrage Tvivlens Torn af Elskovs Legem —
Men Tak for Eders Raad, Farvel, Farvel!
(Lægen gaaer.)

Anden Scene.

Simon Bardi. Beatrice.

Simon.

Godmorgen, Beatrice! elskte Hustru!
Har Søvnen styrket dig?

Beatrice.

Tak, jeg er vel.

Simon.

Saa har den ogsaa styrket mig, endskiønt
Jeg vaaged, mens du sov; jeg Morpheus bad
At tage Søvnen fra mit Øielaag
Og lægge den paa dit. Hvad har du drømt?

Beatrice.

Hvad var det nu, jeg drømte?

Simon.

Siig mig det,
Thi ogsaa Drømmens Gud bad jeg for dig;

Jeg bad ham flyve let forbi dit Ansigt,
Og hænge lutter gyldne Slør imellem
Dig og din Sorg — hvis du har nogen Sorg.

Beatrice.

Det har han giort; nu mindes jeg, jeg havde
En saa livsalig Drøm, at alt mit Væsen
Er endnu fyldt som med en Duft af Lykke.

Simon.

Hvad har du drømt?

Beatrice.

Det kan jeg ikke sige.
Jeg saae et Billed fra en Tid, som er
Min egen Eiendom, og det stod malet
Paa fierneſt Fremtids lyse Himmeltavle,
Som paa en gylden Grund.

Simon.

Ha, Beatrice!
Hvad har du drømt? Siig det paa Stand, jeg vil det!

Beatrice.

Hvorfor saa voldsom?

Simon.

Fra en Tid, som er
Din egen Eiendom! — En Hustru skal
Ei giemme nogen lønlig Skat i Hiertet,

Som hendes Husbond ikke seer; du selv,
Dit Haab, din Sorg, din Fryd og dine Drømme
Tilhøre mig.

Beatrice.

O, tal dog ei saa haardt!
Hvad har jeg giort dig?

Simon.

Intet, Intet!
Tilgiv mig, elskte Hustru! I mit Blod
Har noget Fremmed blandet sig — jeg veed
Knap hvad det er — og faaer det til at bruse.
Tilgiv mig! Ikkesandt, din Drøm var god,
Uskyldig som du selv? Men ellers, viid,
Jeg hader disse Livets Slegfredbørn,
Man kalder Drømme; thi Forrædere
De er imod den vaagne Sands, og hælde
Af gyldne Kander Gift i Søvnens Mund.
Ifald du derfor kan, saa seer jeg helst,
At du ei drømmer meer.

Beatrice.

Du sagde nys,
Du havde selv bedt Drømmen om at komme.

Simon.

Har jeg sagt det? Det er vel muligt, at

Min Mund har sagt det; stundom taler Tungen
Et fremmed Sprog, som Hiertet ei forstaaer.
Siig; elsker du mig? svar mig med dit Hierte,
Ei med din Mund, thi den er altfor fager,
Dens hulde Smiil kan, som et troløst Vidne,
Bestikke Retten ved sin Skiønhed — sig
Mig, om du elsker mig?

Beatrice.

Du veed, min Husbond!
Jeg er dig tro, hvi spørger du om Meer?

Simon.

Jeg vilde vide Meer; men du har Ret,
Bedst er det, ei at spørge, stundom kan
Man uden Spørgsmaal selv faae Ting at høre,
Som det var bedre, at man ikke vidste.

Beatrice.

Saa selsomt taler du, min Husbond! at
Jeg fatter ei din Mening.

Simon.

Det er godt;
Thi denne Mening er saa haard en Føde,
At neppe jeg kan taale den, endskiøndt
Jeg troede, jeg var stærk, endsige du.
See, Solen skinner mildt, vil du ei drage
Frisk Luft i Haugen, det vil styrke dig.

Vogt paa dit Liv, min elskte Hustru! jeg
Skal vogte paa din Lykke — hvis jeg kan.

Beatrice.

Jeg vil i Buegangen vandre, hvor
Det tætte Viinløv dæmper Solen.

Simon.

Gaa,
Men ikke udenfor — jeg bliver hjemme.
Og hør, tal ei med Nogen, Beatrice!
Vogt dig for Verdens Tunge; lad den mumle
I Frastand kun, men lad den ei sig nærme,
Og med sit giftige Aandedræt besudle
Din Æres blanke Speil — Farvel saalænge!

(Simon Bardi gaaer.)

Beatrice (ene).

Du skal ei høre denne Drøm, min Husbond!
Den var et Budskab fra hiint Liv, mod hvilket
Det vaagne Liv paa denne Jord er Søvn
Og al dets Gierning Drømme. Vær velsignet,
Du Drøm om ham, som jeg har aldrig glemt!
Jeg føler vel, snart er den Tid forhaanden,
Da denne skiulte Graad, som ei faaer Luft,
Vil dræbe mig; dog skal I aldrig, Taarer!
Faae Lov at strømme frit, I vilde bruge

Ier Frihed til at vidne om min Elskov;
Men den skal, som et ufødt Barn, sin Moder
I Graven følge, og opstaae med hende.

(Hun gaaer.)

Tredie Scene.

Dino kommer ind, alene.

Her er ei Nogen — godt, det traf sig heldigt!
Saa kan jeg lægge Garnet ud i Ro
For Messer Simon; Den er daarlig Fisker,
Som ei har tvende Kroge paa sin Angel.
Alt er beredt, kun Gonfalonieren
Maa lukke Porten op, og dertil skal
Et lille Elskovsdigt bevæge ham,
Som Messer Dante skrevet har engang
Med egen Haand; vel er det længe siden,
Men Dantes Digte siger man jo har
En evig Ungdom — vel, saa lad det gielde
Da fra igaar. Jeg lægger det i Skrinet,
Blandt disse Baand og Kniplinger. — See saa!
Nu er det giort, og der er Messer Simon.

Fierde Scene.

Dino. Simon Bardi.

Dino.

Hvor heldigt, at I kom! jeg vilde just
Opsøge Jer, Godmorgen og Guds Fred!

Simon.

Giv mig min Fred igien paa Jorden, Himlens
Skal selv jeg sørge for. Hvad vil I mig?

Dino.

Jeg kommer til Jer fra Hans Eminents,
Med Bud og Hilsen.

Simon.

Hvad forlanger han?

Dino.

Det Samme, som igaar. Før Dagen helder,
Staaer Carl af Valois med sine Mænd
Ved Byens Port; som Gonfaloniere
I Nøglen har og byder over Vagten ...

Simon.

Vil han, at jeg skal lade Porten aabne?

Dino.

I Stilhed, ja, det haaber han; han veed,
I er en lydig Tiener, som ei trodser
Hans Hellighedš Befaling, og desuden

Veed han, at I alene har igaar
For Prindsen stemt.

Simon.

Men jeg blev overstemt;
Hvad Raadet har besluttet, kan ei ændres.

Dino.

Beslutningen skal I ei heller ændre . . .

Simon.

Men gjøre den til Intet ved min Handling;
Nei, Dino, nei, det var Forræderie.

Dino.

Hvi blev I overstemt, og af Hvormange?

Simon.

Af alle fem Priorer.

Dino.

Det vil sige
Af Een, de Andre var hans Stemmes Gjenlyd.

Simon.

Ha, det er sandt!

Dino.

Jeg vil betroe Jer Noget:
Naar jeg har givet Tegn, saa sender Prindsen
Paa Skrømt en Skare Hestfolk over Arno,
Og lader som han vilde gribe an
Hiinsides Floden, men med Hovedstyrken

Gaaer han imens til San Pancrazio-Porten;
Og lukkes den blot op, da styrter Dante
Saa dybt, at aldrig meer han reiser sig.

Simon.

Hvordan?

Dino.

Med Prindsen komme vore Venner,
Corso Donati og de Andre hiem.

Simon.

Og da skal der i Florents atter spilles
Hver Dag det gamle Sørgespil? Nei, nei!
Hils Cardinalen, sig, det giør mig ondt,
Som ærlig Mand jeg kan ei handle mod...

Dino.

Mod hvem? Mod En, som Kirken har forbandet?

Simon.

Men som endnu er Podesta i Florents.

Dino.

Hvem Folket hader...

Simon.

Men som elsker Folket;
Ja, I maa sige hvad I vil, det giør han.

Dino (afsides).

Er Gløden slukket? jeg maa puste til den.

(høit)
I er en ædel Mand, I vil giengielde
Det Onde med det Gode; det er skiændigt,
At Eders Tillid er saa ilde lønnet.
Men Dyden er sin egen Løn — dog har
I Skiel at have Dante meer, end Nogen,
Og I tilgiver — det er ædelt handlet.

Simon.

Tal ei derom, jeg vil ei høre Meer,
Jeg troer det ikke, Dino!

Dino.

Nei, ved Himlen!
Jeg kan ei tie nu, det harmer mig,
At Troløshed paa Hæderspladsen sidder,
Og driver Giek med Retsind som sin Hofnar.
Det Navn, I bærer, er for gammelt til...

Simon.

Guds Død! hvortil?

Dino.

Til, som et daarligt Indfald,
At gaae fra Mund til Mund og vorde udleet;
Jeg kan ei taale det.

Simon.

I siger, udleet!

Dino.

Udleet og haanet. Medens Messer Simon,
Saa hedder det blandt Folket, skriver Love,
Saa skriver Dante Elskovssange til...

Simon.

Ti, Dino, ti! du har ei noget Hierte.
Dit Bryst er koldt som Graven, bag dets Hvælving
Der ligger Kiærlighed og Medynk Liig,
Og aander i dit Ord en Dødningluft,
Som faaer mig til at gyse, og som sætter
Mistankens fule Skimmel paa min Siæl.
Du har vist aldrig elsket Nogen, Dino?

Dino.

Jeg har Jer kiær, og derfor giør det mig
I Sandhed ondt at see, at I bedrages.

Simon.

Troer du, det giør mig godt? Beviis det, Dino!
Beviis, hvad du har sagt! hvis ei, saa gaa
Til Helved, til din Stammefader Slangen,
Der lærte dig den Kunst, at snoe dit Ord,
Glat som en smidig Snog, omkring min Tanke.

Dino.

I kiender Dantes Haandskrift? Nylig saae jeg,
Da jeg kom ind, at Eders Hustru holdt

Et Brev i Haanden, kyssed det, og giemte
Det hurtig, da hun hørte mig.

Simon.

Hvor, Dino?
Hvor giemte hun det? Skynd dig, ellers river
Jeg Ordet af din Mund med mine Hænder!

Dino.

I Skrinet hist. (Simon Bardi lukker Skrinet op.)
Nu, har I fundet det?

Simon
(med Digtet i Haanden).

Ja, jeg har fundet — o, men jeg har tabt
Langt meer, end jeg har fundet! Tro og Tillid,
Og Haab og Kiærlighed, og Alt, hvad der
Giør dette Liv til Liv, det har jeg tabt.

Dino.

I har ei tabt det, det er ranet fra Jer,
Og Tyven er i Eders egen Haand.

Simon.

Du siger, at hun kyssed Brevet, Dino?

Dino.

Ja, ømt hun kyssed det, og flere Gange.

Simon.

O, var jeg bleven blind i Moders Liv,
Før end jeg skulde læse disse Skrifttegn!

De raabe, høit med deres stumme Munde:
Tro ei en Kvindes Smiil, thi det har solgt sig
Til hendes utro Hierte! tro ei Blikket,
Thi det er underkiøbt af hendes Brynde!
Tro ei Blufærdighed, den er en Maske
For Lystens Ansigt! tro ei Dyd og Fromhed,
Thi det er falske Navne, hvormed Lasten
Har underskrevet snedig selv sit Fribrev!
Tro ikke Solens Varme, den er kun
En gylden Løgn i Dagens Mund, som blottes
Hvergang en nøgen Tigger døer af Kuld!
Tro ei paa Maanens Veemod, Stierners Reenhed,
Thi deres Glands er kun et Glimreslør,
Henkastet over Nattens Bolerleie.
Tro ikke dette Liv, det er kun Skum
Paa Dødens Elv, og Salighedens Haab
Kun Lygtemænd imellem Gravens Taager.
Tro kun paa Døden, thi den er dig vis,
Og paa dig selv, ifald du er en Mand!

Dino.

Ifald I er en Mand, vil I Jer hævne.

Simon.

Ved alle Hellige, det vil jeg, Dino!
Der er min Ring! tag den, luk Porten op!
Lad Dante falde, Florents styrte sammen,

Og Jord og Himmel med; thi jeg er mæt
Af Liv og væmmes ved at see paa Verden.

(Begge gaae.)

Femte Scene.

(Skuepladsen forandres til et Værelse paa Slottet.)

Dante

(alene, aabner et Vindue).

Mørk Himlen er, og sorte Skyer samle
Sig paa dens Pande; kun i Vesten fjernt
Er der en lysblaa Plet, som en Saphir
I Horizontens aftengyldne Ring.
Hiin lyse Plet mig minder om min Ungdom,
Da Livet var saa lyst; nu er min Hjerne
Opfyldt af mange Tanker, som af Skyer,
Og mørke Skiebner sanke sig omkring mig.
Nu, Himlen blaaner vel igien engang.
Engang — det er et kostbart Ord, den Mand,
Som opfandt det, har været klog paa Livet;
Det er et Legetøi, som stiller Graaden
Hos vorne Børn, og faaer dem til at sove
Ved Haabets Bryst, og vaagne de, saa faae de
Et nyt Engang, og saadan gaaer det fremad,

Til Livets Sprog har opbrugt dette Ord,
Og Døden sætter Punctum. Findes Ordet
Vel i det Tungemaal, som da skal tales?
Ja hvo kan vide det? Hvad bliver der
Af denne Jord, af alle disse Stierner,
Der tindre over os som klare Tanker?
Engang skal denne Himmelhvælving vorde
Tom som et Dødninghoved, og henkastes
Paa Verdens Gravsted; hvor er saa den Kraft,
Som lyser, varmer, spirer nu omkring os?
Hvad bliver der tilbage af mig selv,
Af disse Tankers Verden i mit Indre,
Naar mine Been er lagt i Muld? Hvo veed det?
Hiin stærke Haand, der skrev mig som et Ord
Paa Livets Tavle, kan udslette mig
Naar den har Lyst — dog nei, det kan den ikke!
Hvad Gud har skabt, det kan han bryde sønder,
Men jeg er meer, jeg er min egen Skabning.
Han giorde mig til Menneske kun, jeg selv
Har giort mig til en Mand, jeg vil ei frygte.
Dyng Jer kun sammen, mørke Tordenskyer!
I Himlen og paa Jorden, I skal ei
Faae denne Siæl til at gaae ud af Banen.

Fjette Scene.

Dante. Casella.

Casella.

Sælg Prioratet, Dante! hvis du finder
En Kiøber til det, sælg det strax, idag!
Det er et Instrument, du ei kan spille;
Hvergang du rører det, saa springer der
En Stræng.

Dante.

Hvad nu?

Casella.

Heroldserne, du sendte
Til Pisa og til Lucca, for at slutte
Venskab og Fred med vore Nabostæder,
Er nylig komne hiem ...

Dante.

Hvad har de bragt?

Casella.

Omtrent det samme Svar, dog fik den Ene
Sit skrevet med den flade Klinge, troer jeg.
Den Anden med en Kiep, men eens det lød.

Dante.

Hvordan?

Casella.

Man jog dem hiem igien med Spot.
Din Drøm om Fred og Forbund mellem alle
Italiens Stæder er endnu for ung,
Den har ei giæret ud, den Viin maa giemmes.

Dante.

Bortjagne, siger du?

Casella.

Med tørre Hug;
Og Folket kaster nu sin Vrede, ei
Paa Pisa og paa Lucca, men paa dig,
For denne Spot, man viiste dets Herolder.

Dante.

Lad Folket vredes kun, min Gierning udsprang
Af ædel Rod.

Casella.

Men Frugterne blev sure.

Dante.

De vil vel modnes bedre næste Gang.

Casella.

Saa er det ikke sagt, at du dem smager.

Dante.

Jeg planter ikke for mig selv, Casella!
Men for mit Fødeland.

Casella.

Hør, lyd mit Raad
Førend det er forsilde, og giv efter
Itide, klogt.

Dante.

Hvad vil du, jeg skal giøre?

Casella.

Giv Folket de Forvistes Gods til Deling,
Og skienk dem saa i Tilgift Et og Andet,
Et lille Skuespil, en Maskerade,
Saa dandse de og lee og glemme Vreden.

Dante.

Jeg kiøber ikke Gunst for slig en Priis.

Casella.

Er det for dyrt? Da har du dog betalt
Dit Priorat meer dyrt.

Dante.

Veed du hvormed?

Casella.

Din Frihed gav du først som Capital,
Og siden har du svaret høie Renter,
Af vaagne Nætter, skuffet Haab og Utak,
Vanlysning — og Gud veed, hvad end dig venter;

Thi Folket samler sig med vrede Miner
Paa Torv og Gade.

Dante.

Lad dem samle sig!
Endnu er dette Folk en vælig Hest,
Ei vant til Tøilen, derfor steiler det
Og fnyser; men, vil Gud, saa kommer snart
Fra Norden hid den kongelige Rytter,
Og sætter sig i Sadlen høi og stolt,
Og fører os til Seier og til Lykke.
Han er min sidste Støtte, til han kommer
Skal jeg vel styre denne vilde Ganger.

Et Bud

(kommer ind med et Brev).

En fremmed Ridder er til Staden kommen,
Og bringer dette Brev til Prioratet.

(Budet gaaer.)

Dante.

Giv hid! Hvad seer jeg! Keiserørnen staaer
I dette Segl, det er fra Tydsklands Keiser
Til Florents' Priorat, Svar paa mit Brev!
Nu dages det, Casella! Cæsar kommer,
Jeg hører Ørnens store Vinger suse,
Og seer Italiens Sol staae op af Havet.

Casella.

See først, hvad der staaer op af Pergamentet,
Naar du har aabnet det. Hvad staaer der saa?
Hvor bliver Ørnen af og Solen, Dante?

Dante.

Han kommer ei!

Casella.

Det havde jeg alt giettet.

Dante.

Han kan ei komme, siger han — han tør ei!
Undskyldninger! hvor hader jeg det tomme,
Foragtelige Ord, det burde pidskes
Ud af hvert mandigt Sprog. Undskyldninger,
Blegkindede Herolder for den usle,
Daadløse Feighed, sender han til os,
Som netop trænge nu til Mænd og Daad!
Undskyldninger! med denne magre Kost,
Som selv en sulten Tigger vrager, vil
Han mætte Mænd, som efter Storhed tørste!
Fy, fy! jeg væmmes ved din Feighed, Keiser!
Og dine Stammefædres Been af Skam
I Graven rødme; hine Fyrster syntes
Dog, at Italien var et Sværdslag værd,
Mens du ved Tanken gyser. Ja, selv han,

Der bøied Nakken under Pavens Fod,
Var meer end du, han var dog overvunden!
O, hvilken Tid, Casella! naar det maa
En Drot til Ære regnes blot at kæmpe,
Selv om han bliver slagen!

Casella.

Han er klog!
Han seer, som du, at Tiden gaaer iblinde,
Men han har ikke Lyst, som du, at see
Sig og sit Ry nedtrampet af dens Fødder.

Dante.

Hvad Ry! En Mand sit Rygte nagle skal
Med dristigt Hammerslag paa Tidens Pande;
Ham selv kan den nedtræde, men hans Ry,
Det maa den bære med sig giennem Lande.
Jeg veed det vel, der gives nogle Væsner
Med opreist Gang, men med en Siæl, som kryber
Paa Bugen henad Jord; de hænge Rygtets
Forgyldte Praleskildt paa Tidens Bag,
Og holde fast i Fligen af dens Kiortel,
At de kan slæbes med — det er ei Mænd,
Og Tiden selv vil tidlig eller seent
Foragte dem og kaste dem tilsidde.
Saa vil det ogsaa gaae med denne Keiser,

Til hvem mit Haab sig læned som en Støtte,
Fremtiden vil foragte ham, som jeg.

Casella.

Een Støtte falder her, en anden hist,
Tilsidst saa falder Huset sammen, Dante!

Dante.

Dit Billed passer ei paa mig, Casella!
Min Siæl er ikke noget Huus, der styrter.
Kald den et Skib, af Mod og Styrke tømret,
Med Villiens Ror og Haabets hvide Seil.
Et Skib, som ret er bygget, vakler ikke
Fordi dets Støtter tages bort; det bæres
Ved Ligevægten af de indre Kræfter,
Og naar den sidste Støtte falder, glider
Det stolt, med rolig Reisning ud i Havet,
Og gaaer sin Gang, og følger sine Stierner.

Casella.

Giør som du vil da! Jeg gaaer med ombord,
Thi søsyg er jeg ikke; vi har seilet
Saalænge sammen her paa Livets Sø,
Saa jeg har ikke Lyst at skifte Hyre.
Gaaer du tilbunds — nu vel, saa gaaer jeg med,
Engang skal vi dog Alle seile den Vei.

Syvende Scene.

De Forrige. En Taarnvægter.

Dante.

Hvo kommer der? Taarnvægteren fra Slottet!
Hvad vil du?

Taarnvægteren.

Herre!

Dante.

Hvorfor saa forpustet?

Casella.

Har du seet Spøgelser, Taarnugle! siden
Du flyver ud af Hullet midt om Dagen?

Taarnvægteren.

Jeg stod paa Taarnet og saae ud i Luften,
Da blev jeg vaer en Flok, ja, vist femhundred ...

Casella.

Femhundred! saae du alle dem i Luften,
Saa var det Storke.

Taarnvægteren.

Nei, i Dalen, Herre!
Hestfolk det var, de svømmed over Floden.

Casella.

Det var en anden Sag.

Dante.

Hvad Banner bar de?

Taarnvægteren.

Jeg saae ei ret, dog troer jeg, det var sort.

Casella.

Saa er det Corso og hans Mænd og Prindsen,
Der selv vil prøve paa at aabne Florents.

Dante.

Ha, de Forvovne! men det skal ei skee!
Afsted, saa hurtig dine Been dig bære,
Ring Storm, kald alle Borgerne til Vaaben!

(Taarnvægteren gaaer.)

Casella.

Det gjøres knap fornødent; da jeg kom,
Var Torvet fuldt af vaabenklædte Mænd.

Dante.

Saameget bedre!

Casella.

Nei, saameget værre.

Dante.

Giv mig mit Sværd! Ved Himlen, denne Prinds
Skal støde Panden haardt paa vore Porte!
Giv mig mit Sværd! Tredobbelt Vagt skal flux
Besætte Muren hist.

Casella.

Tag Landsknegte,
Hvis du vil lyde mig, de er dig troe.

Dante.

Et Hundred Mand af dem skal dække Porten,
Imens de fire Hundred giør et Udfald,
Og jage disse Voldsmænd ud igien
I Arnoflodens Bølger, hvor de kom fra.

Casella.

Var det ei bedst, om du lod Broen spærres?
Den er et mægtigt Bolværk for den halve
Deel af vor By, hvis Fienden trænger ind.

Dante.

Ja, du har Ret; med store Steen og Tømmer
Den spærres maa, naar vore Landsknegte
Er ovre først, de fægte desto bedre,
Naar Veien er afskaaret dem til Flugt.

Casella.

Men hvem skal føre dem i Kampen?

Dante.

Jeg.

Casella.

Og hvem forsvare Broen? Ogsaa du?

Dante.

Ha, du har Ret!

Casella.

Og hvo skal tvinge Folket,
Ifald det ei vil lyde? Knap nok du,
Men ganske sikkert ikke nogen Anden.

Dante.

O Fattigdom paa Mænd med Mod og Villie!
Thi hvis jeg bliver her, hvo skal da gaae?
Og hvis jeg gaaer, hvo bliver da tilbage?
Du, du maa føre dem, jeg har jo seet
Dig kæmpe tappert før ved Campaldino;
Jeg veed ei nogen Anden.

Casella.

Vel, jeg gaaer,
Den Dands kan jeg vel ogsaa spille op til.

Dante.

Jeg bliver her til Broen er befæstet,
Naar det er skeet, saa mødes vi ved Porten,
Da skal vi seire eller døe tilsammen!

(Begge gaae.)

Ottende Scene.

(Skuepladsen forandres til en Gade ved Arnofloden. I Baggrunden Broen, længere tilbage sees Husene hiinsides Floden.)
Casella drager med sine Landsknegte over Broen. Derpaa **Dante,** fulgt af **Borgere,** som bære Steen, Biælker o. s. v. Siden **en Kriger,** og **Guido Bella.**

Dante.

Nu hurtig, Mænd! Afsted, hent flere Steen!
Grav Jorden op, plant Biælkerne deri,
Tæt i en dobbelt Rad af Pallisader!
Ha, staa ei der og nøl! har I ei Spader,
Saa grav med Fingrene, men skynd Jer blot!

Første Borger.

Han taler til os, som om vi var Muuldyr.

Anden Borger.

Hvi lyde vi ham, han er Folkets Fiende.

Tredie Borger.

Og han er lyst i Ban af Cardinalen.

Dante.

Hvad mumler I? Skynd Jer! Ved Himlen, ellers
Jeg driver Jer til Arbeid med mit Sværd!

En Kriger (flygtende).

Fly Dante! Alt er tabt! de er i Staden!

Dante.

Hvem?

Krigeren.

Prindsen og hans Mænd!

Dante (slaaer ham).

Fly selv til Helved,
Du feige Skurk! du skal ei see mig flygte.

Guido Bella (kommer ind).

Det er forsilde, Carl af Valois
Er lukket ind af San Pancrazio-Porten
Og har besat den halve Deel af Byen.

Dante.

Forsildig er et Ord, jeg ikke kiender.
Rask over Broen, Mænd! saa plante vi
Hiinsides Floden vore Pallisader;
Den anden Strandbred er endnu vor egen,
Og der vi kæmpe kan saa godt som her.

Guido.

Det kommer an paa een Ting, Messer Dante!

Dante.

Hvad nu?

Guido.

Giv Folket de Forvistes Gods,
Og giv os fri for Skat, hvis ei...

Dante.

Hvad saa?

Guido.

Saa løfte vi ei Armen til dit Forsvar.

Borgerne.

Frihed for Skat og de Forvistes Gods!

Dante.

Ha, vil I trodse mig, vil giøre Oprør!

Guido.

Det vil vi, Dante! Bønnens Tid er endt.

Dante.

Men endnu er den Tid ei kommen, Guido!
Da du skal tvinge Dante Alighieri
Til feig at flye fra Ærens Vei og Pligtens.

Borgerne.

Frihed for Skat og de Forvistes Gods!

Dante.

Ved alle hellige Mænd! Om hundred Sværd
End peged paa mit vaabenløse Bryst,
Og raabte høit med deres blanke Tunger:
Dit Liv det gielder! brød de ei min Villie.

Guido.

Saa følg mig, alle Mand! lad ham forsvare
Sig ene, hvis han kan! Den franske Prinds,
Han giør os Alle rige, leve Prindsen
Og ned med Prioratet!

Borgerne.

Ned med Dante!
Ned med dem Alle! Leve Frankrigs Prinds!

(De kaste Spader og Biælker og følge Guido Bella.)

Dante (alene).

Forladt, forskudt, bortkastet som et Skaar,
Man ei kan bruge! Kom det saavidt, Dante!
Er du da sønderbrudt? Jeg troer det næsten;
Hver Kraft sin Grændse har og her er min.
Af Folket, som jeg elsked! Og dog var der
Ei noget andet Indhold i det Kar,
Som her I kaste bort, end Eders Lykke.
Saa troede jeg — men mulig tog jeg feil.
Maaskee jeg brygged Jer en Drik til Døden,
Maaskee mit Haab, med sine grønne Blade,
Var giftig Bulmeurt, jeg veed det ikke —
Jeg veed slet Intet meer, og troer ei Noget.
Maaskee er hele dette Liv, fra Vuggen
Til Graven, kun en langsom Gift, Gud skienker
For sine Skabninger, mens selv han sidder
Bag Skyen hist og frydes ved vor Kval.
Maaskee er alle Menneskers Haab og Drøm
Ei andet, end hans Lokkefugle, som
Med liflig Sang skal føre os dybt ind,

Igiennem Sorgens solforladte Skove,
Til Vanvids Afgrund, og naar ned vi styrte,
Da leer han mellem Skyerne deroppe.
Mig har han lokket, jeg har solgt min Lykke,
Og han har mig betalt med falske Penge.
Giv mig min Lykke, giv mig den tilbage!
Hvis ei, saa lad mig døe! Jeg har ei bedt
Dig om at blive født; stod jeg maaskee,
Før mig min Moder undfik, som en Betler,
Og trygled dig om Livet, mens du drog
Forbi mig paa den lyse Melkevei?
Og kasted du en Fødselsstierne naadig
Ned som en Skierv i min udstrakte Haand?
Om Intet har jeg bedt, før nu om Døden,
Og selv om den jeg trygler ei, saalænge
Jeg har et Sværd i Haand! Dog, Beatrice!
Dig vil jeg see endnu engang paa Jorden,
At vi aftale kan, naar vi skal mødes,
Ifald der er et andet Liv, end dette.

Niende Scene.

Idet **Dante** vil gaae, møder han **Dino.**

Dino.

Tøv, Dante Alighieri! har du Hastværk?
Ah, jeg kan tænke, du skal til et Møde
I Prioratet; bi du kun, de andre
Priorer er vist endnu ikke komne.

Dante (afsides).

Ha, tunge Lod, ei blot at skulle tømme
Ulykkens beeske Kalk, men ogsaa Spottens!
Tving dig, min Siæl, og blot ei dine Vunder.

Dino.

Du svarer ikke! Mulig er du opfyldt
Af Tanken om en Tale, du skal holde
Idag i Raadet — tilgiv, jeg forstyrred.
Hvad er dens Gienstand? Det er vel mod Prindsen
Af Valois, du vil formene ham
At komme ind i Florents — ikke sandt?

Dante (tier).

Dino.

Svar, har jeg giettet rigtigt! Eller er det
En Sang, du tænker paa, som du vil skrive?

Siig, hvorom skal den handle? Er det om
Italiens Fremtidshæder du vil synge?

Dante (tier).

Dino (afsides).

Du tier — ha, men jeg skal trykke Tornen
Saa dybt ind i din Siæl, at Smerteskriget
Tilsidst undslippe skal imod din Villie.
(høit)
Har du hørt Nyt? Veed du, hvi Klokken ringer?
Det er til Liig; nylig er Beatrice,
Simone Bardis Hustru, bleven Enke.

Dante.

Ha, er det sandt? Kan slig en giftig Blomst
Udaande søde Dufte? Er det sandt?

Dino.

Som jeg har sagt dig; nys blev Messer Simon
Ramt af en Piil, jeg troer det var Casella,
Din Ven, der skød ham, i det mindste maatte
Han bøde med sit Liv derfor.

Dante.

Casella!

Dino.

Ja vist, han faldt strax efter; han var svømmet

Med sine Landseknegte over Floden,
Og vilde gribe Fienden an i Ryggen.

Dante.

Trofaste Ven! du svigtede mig ikke.
Hvad meer, Ulykkesravn! skrig ud dit Budskab!
Din Lunge briste skal førend mit Hierte.

Dino.

Jeg har hørt sige, Simon Bardis Enke
Har alt en Beiler faaet sig igien.

Dante.

Du lyver, Dino! tal, hvem er det?

Dino.

Døden.

Dante.

Er Beatrice død?

Dino.

Nei, endnu ikke;
Hun er trolovet kun med Døden, men
Det vil ei vare længe, siger man,
Før Brylluppet skal staae. Naar du vil skynde
Dig, kan du endnu komme med dertil.

Dante.

Der staaer ei skrevet paa dit Budskabs Aasyn,

Hvad det i Hiertet bærer; men hvordan
Du end har meent det, saa hav Tak derfor!
Det er den første Gang, jeg takker dig
For Noget, og det bliver vel den sidste.

(gaaer.)

Dino (alene).

Det bliver det; slog hver en Spaadom hidtil
Feil for dig, denne bliver sikkert opfyldt.
See, hvor han iler! Skynd dig ei saameget,
Skinsyg er Døden ei, det kunde være,
Han tog dig med i Brudesengen, Dante!
Kom nu med dine Jægre, Messer Corso!
Nu har jeg Sporet, Dyret er i Fælden!

Tiende Scene.

Dino. Guido Bella kommer hurtig ind, med draget Sværd.

Guido.

Hvor er min Datter? Svar, hvo røved hende?

Dino.

Du raser, Mand! Er jeg din Datters Vogter?

Guido.

Mit Huus i Flammer staaer, mit Gods er plyndret

Af Corso og hans Mænd; hvo lukked dem
I Staden ind? Svar mig, hvor er min Datter?

Dino.

Jeg veed det ikke, gaa til Messer Corso!
Ved alle Hellige, jeg veed det ei!

Guido.

O Dante, hvi forlod vi dig! Din Strenghed
Var ærlig dog, bar ikke Løgnens Maske,
Som denne Prinds, der brænder vore Huse.
Men det var dig, som lokked os til Frafald
Med dine gyldne Løfter! Det var dig,
Som gød din Tales Gift i vore Øren
Og egged vore Lyster! Folkets Blod
Og Asken af de brændte Huse raaber
Om Hævn til Himlen, tag din Løn, Forræder!
(han saarer Dino, og iler ud.)

Dino (alene).

Hielp, Hielp! Corso Donati! Hielp, jeg døer!

Ellevte Scene.

Dino. Corso Donati, med flere Adelsmænd og Krigere.

Corso.

Hvo raaber her om Hielp? Hvad, er det Dino!

Dino.

Guido har dræbt mig!

Corso.

Hvorfor dræbte du
Ham ikke først, saa var det ikke skeet.
Veed du, hvor Dante er?

Dino.

Ja, I kan træffe
Ham hist, i Simon Bardis Huus, der er han.

Corso.

Saa lad os ile did paa Stand, og kast
En Fakkel i hver Fiendes Huus paa Veien!

Dino.

O gaa ei bort, hielp mig at stille Blodet!

Corso.

Det er der ingen Tid til! Syng en Vise
For Døden, naar han kommer; har han Smag,
Saa staaer jeg inde for, han gaaer igien.

(Corso og hans Mænd gaae.)

Dino (alene).

Hielp, hielp mig! jeg vil ikke døe, jeg vil ei!
Bort fra mig, blege Beenrad! hvorfor leer du
Med de blodløse Læber? Jeg vil bede —
Hielp mig Madonna! alle hellige Mænd!
Jeg lover Eder — see, han aabner Porten,
Den store Port af Malm — ha, hvilken Jammer
Der lyder ud af dette mørke Svælg!
Skal jeg derind? Nei, nei! frels mig, jeg døer!

(han døer.)

Femte Act.

Et Værelse i Simon Bardis Huus.

Første Scene.

Beatrice. Benedetta.

Beatrice.

Hvad Tid paa Dagen er det?

Benedetta.

Dæmringstiden,
Just mellem Dag og Nat.

Beatrice.

Det er den hulde,
Veemodige Stund, som kalder Længsel frem
Hos eenlig Sømand, der paa Dækket staaer,
Og nys har sagt Farvel til sine Venner.
Det er den Stund, som fylder Hiertet hos
En Pillegrim med Kiærlighed og Savn,
Naar han den fierne Aftenklokke hører,

Der lyder, som om Dagen græd, fordi
Den skulde døe; troer du vel, at den giør det?
Jeg troer det ei, thi den er træt og mødig,
Og det er sødt at lægge sig til Ro,
Naar man er træt, og veed, at man skal opstaae
Med Fryd igien, naar Morgenklokken kalder.
Hvi skulde den da græde? det er os,
Hvis Die her seer Alt igiennem Taarer.
Endskiøndt, hvem veed det? Troubadourerne,
De sige jo, at Jorden elsker Solen,
Og er det saa, da kan jeg vel begribe
Tusmørkets Veemod; det er tungt at skilles,
Selv om man veed, at man skal sees igien.
See ud af Vinduet, Benedetta! er der
Endnu den samme Larm i Staden?

Benedetta.

Ja,

Jeg hører Skrig og Hestetramp og Trin
Af Mænd i Vaaben; ak, du hellige Jomfru!
Hvad skal dog Enden blive? hele Himlen
Er rød som Ild af Husene, der brænde.

Beatrice.

Af Vrede blusser Himlens Kind, fordi
De onde Mænd med deres Strid og Avind
Forstyrre denne hellige Times Fred.

De stille Klokker selv, der skulde ringe
Til Aftenbøn, de harmes nu, og raabe
Vee over Florents. Benedetta! jeg
Er træt, jeg troer, at jeg vil sove lidt,
Til Messer Simon kommer; Søvnens Huus
Er fredeligt og stille, milde Drømme
Betræde kun dets Tærskel, og paa Arnen,
Der brænder Livet klart og flagrer ikke
Ustadigt, som naar vaagne Tanker storme.
Gaa du kun bort saalænge til jeg kalder!

(Benedetta gaaer.)

Beatrice (alene).

Snart sover jeg den dybe Søvn; hvo banker
Engang paa Gravens Dør og kalder paa mig?
O, du vil ikke glemme mig, Madonna!
Naar Himlens Klokke ringer alle Siæle
Til Morgenmesse sammen, vil du kalde,
Det veed jeg vist; og rolig vil jeg sove,
Indtil jeg vaagner i din Arm engang.
Dog vil jeg gierne sige først Godnat
Til Een — hvor mon han er i denne Stund?
Hans Skib omtumles vildt paa Verdens Hav,
Ærgierrighedens Stormvind fylder Seilet,
Og Stolthed holder fast paa Roret med
Sin Haand af Jern, og styrer det mod Klippen.

O, kunde jeg en Luftning sende ham
Af Himlens Fred, der bragte ham i Havn!
Madonna, hør min sidste Bøn paa Jorden:
Send ham herhen, at jeg kan frelse ham!

Anden Scene.

Beatrice. Dante, indhyllet i sin Kappe.

Beatrice.

Hvo kommer der? En fremmed Mand, indhyllet
Tæt i sin Kappe — tal, hvad vil du her?
Hvad søger du hos mig?

Dante.

Fred, Beatrice!

Beatrice.

O Dante, er det dig!

Dante.

Jeg søger Fred.
Forgieves har jeg søgt om den paa Jorden,
Nu kommer jeg til dig, du Himlens Engel!
Du veed maaskee, hvor Freden er at finde.

Beatrice.

Hav Tak, Madonna! du har hørt min Bøn.

Dante.

Veed du, hvor jeg har søgt om den? Jeg gik
I Skoven ud og spurgte: er du her?
Der laae et gammelt Træ, af Øren fældet,
Skovduens nøgne Yngel skreg paa Jorden,
Og Hinden græd og sagde, at dens Lam
Var dræbt af Ulven; da gik jeg til Havet.
Der drev et Vrag, Mandskabet sprang fraborde,
Men Bølgerne loe høit, som kaade Børn,
Og kastede de knuste Liig paa Stranden.
Da gik jeg gjennem Verden, overalt
Var Jorden rød af Blod; den lumske Løgn
Laae skiult i Bagholdt, for at dræbe Sandhed,
Rigdommen sparkede til nøgen Armod,
Og jog den fra sin Dør; men Armods Datter,
Huulølet Avind, sneg sig hen om Natten
Og kasted Faklen i den Riges Huus;
Da blev jeg kied af Livet.

Beatrice.

Hvorfor søgte
Du ikke Freden i dens Hiem?

Dante.

Hvor boer den?

Beatrice.

Den boer i Hiertets Dyb.

Dante.

Du tager feil,
Der er den flyttet fra for længesiden.
Der søgte jeg, men hvilket Jammersyn
Saae ei mit Øie der! Uskyldighed
Blev myrdet som et Barn af Frækheds Faade,
Halvvorne Dreng, der praled af sin Skiændsel.
Den gamle Barndomsamme, Fromhed, med
Sin milde Røst og sine klare Øine,
Blev udleet af det nye Tienerskab.
Og Hiertets egen Datter, denne søde,
Huldsalige Skabning, som man kalder Elskov,
Fik neppe Lov at voxe op til Jomfru,
Før hun blev solgt for Vellyst eller Guld.
Da flygted jeg ind i min egen Siæl,
Men heller ikke der var længer Fred.
De tungeløse Tanker raabte høit
I Munden paa hverandre, Barndomsminder
Steg frem som blege Skygger, Ungdomsdrømme
Og Mandbomshaab blev pidsket giennem Luften
Af Livets Stormvind, som løsrevne Blade.
Min Sol er gaaet ned, nu staaer jeg blind
I Nattens Mulm og leder efter Veien.

Beatrice.

See op mod Himlen! Skinner ingen Stierne
Foran dig eller bagved giennem Mørket?

Dante.

Bagved mig, jo, der staaer en eenlig Stierne
Langtborte, det er Mindet om min Elskov.
Den skuer, som et Øie fuldt af Taarer,
Veemodig ned og viser mig, hvor dyb
En Nat jeg vandrer i. Hvor lang Tid er det
Nu siden den blev tændt? Jeg veed det ikke,
Thi jeg har mistet Tidens Maal; jeg veed ei,
Om jeg er gammel eller ung, thi Skiebnen
Har i den sidste Tid saa meget Indhold
Heldt i mit Liv, at hver en Dag er bleven
Meer lang, end før et Aar. Siig, er min Pande
Ei fuld af Rynker? er mit Haar ei graanet?
Du unge, skiønne Kvinde! kan du elske
En gammel Mand, som mig?

Beatrice.

O, hør mig, Dante!
Er Mindet om hiin Elskov alt det Lys,
Der skinner paa din Vei, saa vend dit Øie
Mod Stiernen fast, og sig mig, hvad du seer.

Dante.

Jeg seer, at Skyer drive hid og did,

Som sorte Slør for Vinden, men igiennem
Dem alle skinner Stiernen uforandret.

Beatrice.

Hvad seer du bag dens Lys? Sku fast og nøie!

Dante.

Bag Stiernen vil jeg ikke see, der sidder
Den gamle Nat midt i det tomme Rum,
Og spinder paa sin Skyggerok den Traad
Af Støv og Solskin, som vi kalde Livet,
Meer skiør end Spindelvæv, og dog saa stærk,
At den os holder fast, trods al vor Kæmpen,
Til Dødens Edderkop sit Bytte griber.

Beatrice.

Du feiler, Dante! bag de høie Stierner,
Og det er sandt, at Elskov er en Stierne,
Boer ingen Tomhed; af sig selv kan Natten
Ei føde noget Lys saa klart, som det,
Der blot ved Mindets Magt din Siæl husvaler.
Bag Stiernerne boer Gud, han tændte dem,
Og al den Elskov, der er reen som vor,
Har faaet Glands af Lyset om hans Throne.

Dante.

Tal atter, Beatrice! lad mig lytte.
Der skinner i dit Ord et saligt Lys,

Jeg føler, at min Siæl sit Hoved reiser,
Som Planterne, naar Morgensolen kommer.
Tal atter — eller følg mig, lad os flye
Hen til et fremmed Land, ifald der findes
En Krog af Verden, hvor der ei er Strid.
Der bygger jeg en Hytte, ved din Fod
Jeg sætter mig, du hulde Morgensol!
Og lytter indtil Natten er forsvunden.
Veed du, din Husbond falden er i Kampen?
Nu er du fri!

Beatrice.

Jeg har ei vidst hans Død;
Han var en ædel Mand, men Elskov gaaer
Sin egen Vei, skal den end gaae paa Torne.

Dante.

Ifald du elsker mig, saa følg mig nu!

Beatrice.

Ja, jeg har elsket dig, maaskee for høit,
Thi alle andre Tanker var en Tid
Kun Tienere, som lød den Enes Villie.
Dog, denne Synd Madonna vil tilgive,
Ifald det var en Synd, thi jeg udsoner
Den med min Død.

Dante.

O, dø ei Beatrice!

Mit Liv begynder nu sin Pilgrimsgang,
Vil du forlade det paa Veien alt?

Beatrice.

Kun forud vil jeg gaae.

Dante.

Jeg følger efter!
Lad dette første Kys som Fæstepenge
Indvie mig til Døden.

Beatrice.

Nei, til Livet!

Dante.

Troer du, der er et Liv, naar denne Verden
Har endt sit Sørgespil, og Tæppet falder?

Beatrice.

Jeg troer det ei, jeg veed det.

Dante.

Jeg vil sælge
Alt, hvad jeg veed, og kiøbe denne Kundskab.
Siig, skal vi mødes der?

Beatrice.

Det skal vi, Dante!
Paa Tærsklen vil jeg staae, mens alle Siæle
Forbi mig gaae, og vente til du kommer.

Dante.

Da skilles vi ei meer!

Beatrice.

Nei, aldrig mere.
Hør mig! Naar Mørket hviler over Jorden,
Da falder tidt et Lys fra fierne Zoner
Ned i vor Siæl, og som et Speil modtager
Den Billeder af Ting, der ligge langt
Foran i Tid og Rum. Ja, stundom hører
Den Stemmer lyde fra hiin anden Strandbred,
Hvorhen den vaagne Sands ei naaer; thi Søvn
Er Dødens Broder, og i Drømmens Stund
Samtale de om mangen lønlig Ting,
Som dette Liv ei veed. Saa gik det mig
I denne Nat; jeg drømte, jeg var død,
Og sad i Himlen ved Madonnas Fødder.
Ved Siden af mig var en Plads for dig,
Men den var tom, og fuld af Længsel saae jeg
Ned til den mørke Jord, om du ei kom.
Da syntes mig, jeg saae dig gaae alene
Midt i en bælmørk Skov, vildfaren fra
Den rette Vei, og bleg og træt til Døden.
Da bad jeg for dig, og Madonna sagde:
For din Skyld vil jeg frelse ham, men Veien,
Som han maa vandre, for at komme hid,

Er mørk og sorrigfuld. Da bad jeg atter:
Giv ham en Fører med! Madonna vinked,
Og som et Stierneskud saae jeg en Engel
Med hvide Vinger flyve ned mod Jord.

Dante.

Dit Ord er selv en Engel, Beatrice!
Som bærer Freden fra din Siæl til min.

Beatrice.

Nu skifted Drømmen, og jeg saae dig vandre
Dybt under Jorden, i det Sorgens Land,
Hvor der ei falder anden Dugg, end Taarer,
Hvor ingen Vind der blæser, uden Sukkets,
Og ingen anden Lyd der høres, end
De piinte Siæles Jammer. Hvad jeg saae,
Kan ei min Tunge sige; men du vandred,
Ved Lys af Afgrundsflammerne dernede,
Fra Dyb til Dyb, og foran gik din Fører.
Jeg saae Jer stige ned mod Jordens Midtpunkt,
Og skiælvede af Angst — da skifted Drømmen.

Dante.

For min Skyld blev din rene Siæl indviet
I denne Jammer.

Beatrice.

Tys, afbryd mig ikke!

Jeg saae et Bierg, det strakte sig fra Havet
Til Himlen op, indbeelt i mange Kredse,
Og mange Siæle vandred rundt omkring det,
Med Syndens tunge Vægt paa deres Skuldre.
Dog stod i deres blege Aasyn skrevet
Et saligt Haab om Frelse, og saa tidt
En af dem havde endt sin Vandring, gienløb
Det hele Bierg af Raabet: Hosianna!
Men du steg møisomt op, ved hver en Kreds
Afkasted du en Synd, og da den sidste,
Hovmodets tunge Byrde faldt, da sagde
Madonna til mig: Hent ham, Beatrice!

Dante.

O salige Haab, som lyser mig imøde!

Beatrice.

Nu skifted Drømmen sidste Gang; jeg syntes,
Vi svæved sammen giennem Himmelrummet,
Fra Stierne hen til Stierne, men bestandig
Vor Flugt gik opad, mere let, end Fuglens.
Og lysere og lysere det blev,
En Glands af tusind Sole straaled om os,
Og Sang af Engle fløb som gyldne Bølger
Imod os giennem Luften — hører du,
Den lyder atter!

Dante.

Det er Aftenklokken,
Min Elskede!

Beatrice.

Nei, det er Englesang!
Og seer du ikke hist det gyldne Lys,
Der strømmer ned fra Himlen?

Dante.

Det er Maanen,
Der skinner giennem Vinduet, Beatrice!

Beatrice.

Nei, det er Glandsen fra Madonnas Throne!
Slyng Armen om mit Liv, at jeg kan bære
Dig med mig giennem Luften; hør, hun kalder!
Jeg føler alt, jeg løftes, som af Vinger —
Hold fast, min Elskede! nu synker Jorden,
Nu aabner Himlen sine Arme for os!

(hun døer.)

Dante.

For dig, du Salige! men endnu ikke
For mig, som er af Jord; dog vil jeg troe,
Hiint Liv er ikke, som hvert jordisk Haab,
Et Maal, der flytter sig og skuffer Øiet.
Nei, det staaer fast, og engang skal min Fod
Den lyse Strand betræde, hvor du lever.

Her lægger jeg mit Sværd, det var for tungt
For mig at føre, Sangen er mit Vaaben,
Med dette vil jeg kæmpe for Italien.
Vær du min Musa; Beatrice! smiil
Ned til mig giennem Skyen, naar jeg synger;
Da skal jeg bygge dig et Slot af Toner,
Som naaer fra Jordens Midtpunkt ind i Himlen,
Og jeg skal synge om dig, som der aldrig
Endnu paa Jord er sunget om en Kvinde.
Naar jeg har endt min Sang, naar Strængen brister,
Og Siælen som den sidste Klang løsriver
Sig fra mit Legems Strængeleg, bed da
Madonna for mig, staae paa Himlens Tærskel,
Og viis mig Veien hen til hendes Throne!

Tredie Scene.

Dante. Carl af Valois og **Corso Donati,** med deres Følge.

Corso.

Her er han, Prinds! kom hid, her har han skiult sig!
Lys høit med Faklerne, at vi kan see
Den blege Skræk hans Kinder male hvide.

Dante.

Det skal du aldrig see, Corso Donati!

Corso.

Hvor er dit Mod, Prior? lod du det ligge
I Lommen paa din Embedskiortel, siden
Du skiuler dig i Fruerstuen? Eller
Maaskee du har et Elskovseventyr
Med Simon Bardis Hustru? Lad os see
Den smukke Enke, kom kun frem, Madonna!

Dante.

Tilbage, Mand! besmit ei denne Luft,
Der endnu bæver af de Vingeslag,
Hvormed en salig Aand fra Jord sig hæved!

Corso.

Hvad, er hun død! det var vist ei af Sorg,
Fordi hun Enke blev.

Dante.

Ti, giftige Tunge!
Har du ei Ærefrygt for Andet, bøi dig
For Døden i det mindste, Alles Herre!

Corso.

Snart skal du bøie selv din Ryg for Døden!
(til Prindsen)
Det er vel bedst, vi sende ham bagefter,
At de kan følges?

Carl af Valois.

Nei, han skal ei døe,
Skiøndt han har kæmpet mod mig; det vil sige,
Han skal ei døe paa engang, nu, det var
For mild en Straf for ham — nei, han skal lide
Landsflygtigheds langsomme Død, skal drikke
Den samme Skaal han skienked for de Andre.

Dante.

Hvad Ret har du, at du kan raade over
En Florentiners Liv og Død?

Carl.

Hvad Ret?
Den Stærkeres, min Ven! den gielder altid.
Jeg, Carl af Valois, for Tiden kaldet
Fredsfyrste her i Florents, jeg forkynder
Dig herved, Dante Alighieris Søn,
Min og det nye Priorats Beslutning.
Til evig Tid er du forviist fra Florents,
Og alt dit Gods hiemfaldet er til Staden.
Før trende Solemærker skal du være
Hiinsides Landets Grændser; efter den Tid
Du fredløs er, og træffes du, tilhører
Dit Liv den Første, som har Lyst dertil.

Dante.

Forviist til evig Tid! O, Florents, Florents!

Du vaander dig i Feber paa dit Leie,
Og skyder bort den Haand, som vilde række
Dig Lægedom — forviist til evig Tid!
Og lyser Solen ei i andre Lande,
Saa klart, som her? Kan I forvise mig
Hen til et Sted, hvor Maanen ikke tændes,
Og hvor de høie Stierner ikke løfte
Min Siæl i Midnatstimen over Jord?
Kan I min Tanke giøre til en Flygtning?
Kan I forvise Salighedens Haab
Fra dette Hierte? Nei, det kan I ikke!
Viid, Aandens Priorat, som Gud mig gav,
Det følger mig, det kan I ikke røve.
I Kraft af det jeg landsforviser Eder
Fra Mindets Glands og Efternavnets Hæder,
Og fra enhver Velsignelse, som ligger
Paa de ufødte Slægters Mund! Kun Skiændsel
Skal leve efter Jer, og fierneſt Fremtid
Skal rødme høit af Skam og Harme, naar
En ſielden Gang den nævner Eders Navne.
Paa Eders Grav ſkal ſkrives . . .

Carl.

Ti, Forvovne!

Hvis ikke, ſkriv din egen Gravſkrift.

Dante.

Den

Er skreven allerede, I har selv
Indhugget den i Tidens Marmortavle.
Det er et herligt Minde, ingen Mand
Fik bedre Gravskrift nogentid, end denne:
Her hviler Dante, som blev landsforviist
Til Straf fordi han elskede sit Land.